

**UREDBA (EU) 2022/869 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
od 30. svibnja 2022.**

**o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu,
izmjeni uredaba (EZ) br. 715/2009, (EU) 2019/942 i (EU) 2019/943 i direktiva
2009/73/EZ i (EU) 2019/944 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 347/2013**

Uključena i prilagođena Odlukom Ministarskog vijeća Energetske zajednice 2023/02/MC-EnC od 14. prosinca 2023. kojom se mijenja Aneks I. Ugovora o uspostavi Energetske zajednice i uključuje Uredba (EU) 2022/869 Europskog parlamenta i Vijeća o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu u pravni okvir Energetske zajednice.¹

POGLAVLJE I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet, ciljevi i područje primjene

1. Ovom se Uredbom utvrđuju smjernice za pravovremeni razvoj i interoperabilnost <...>² projekata od interesa Energetske zajednice (PECI) kojima se doprinosi osiguravanju ublažavanja klimatskih promjena, a posebno postizanju energetske i klimatske ciljeva Energetske zajednice za 2030. i <...> cilja klimatske neutralnosti najkasnije do 2050., kao i osiguravanju međupovezanosti, energetske sigurnosti, integracije tržišta i sustava, tržišnog natjecanja u korist svih Ugovornih strana i pristupačnih cijena energije.

2. Ovom se Uredbom posebno:

- (a) predviđa utvrđivanje projekata od interesa Energetske zajednice (PECI);
- (b) olakšava pravodobna provedba projekata s popisa Energetske zajednice, što se postiže pojednostavnjenjem, bliskijom koordinacijom i ubrzavanjem postupaka izdavanja dozvola te većom transparentnosti i sudjelovanjem javnosti;
- (c) predviđaju pravila za prekograničnu raspodjelu troškova i poticaje povezane s rizikom za projekte s popisa Energetske zajednice;
- (d) utvrđuju uvjeti prihvatljivosti projekata s popisa Energetske zajednice za tehničku i financijsku pomoć Unije iz Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA), Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) i Instrumenta za Ukrajinu.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, uz definicije iz uredaba (EZ) br. 715/2009, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC i izmijenjena i dopunjena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/01/MC-EnC, (EU) 2018/1999, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC, (EU) 2019/942, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC i (EU) 2019/943, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC, te direktiva

¹ Prilagodbe donesene Odlukom Ministarskog vijeća 2023/02/MC-EnC istaknute su plavom bojom.

² <...> označava tekst Uredbe EU koji nije primjenjiv u Ugovornim stranama Energetske zajednice (za relevantne dijelove teksta vidjeti Odluku Ministarskog vijeća 2023/02/MC-EnC).

2009/73/EZ, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC, (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC i (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) “energetska infrastruktura” znači svaka fizička oprema ili objekt koji pripada kategorijama energetske infrastrukture, a nalazi se unutar [Energetske zajednice](#) <...>;
- (2) “usko grlo energetske infrastrukture” znači ograničenje fizičkih protoka u energetskom sustavu zbog nedostatnog kapaciteta prijenosa odnosno transporta uzrokovanog, među ostalim, nedostatkom infrastrukture;
- (3) “sveobuhvatna odluka” znači odluka ili niz odluka koje donosi tijelo ili tijela [Ugovorne strane](#), ne uključujući sudove, a kojom se određuje ima li nositelj projekta ovlaštenje za izgradnju energetske infrastrukture radi realizacije projekta od interesa [Energetske zajednice](#) <...> time što mu se omogućuje započinjanje ili ugovaranje i započinjanje potrebnih građevinskih radova (“faza spremnosti”), ne dovodeći u pitanje nijednu odluku donesenu u kontekstu upravnog žalbenog postupka;
- (4) “projekt” znači jedan ili više vodova, cjevovoda, objekata, opremu ili instalacije koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture iz Priloga II.;
- (5) “projekt od interesa [Energetske zajednice \(PECI\)](#)” znači projekt koji je potreban za provedbu <...> energetske infrastrukture <...> i koji se nalazi na popisu [Energetske zajednice](#);
- (6) <...>
- (7) “konkurentni projekti” znači projekti koji se u potpunosti ili djelomično odnose na isti utvrđeni infrastrukturni nedostatak ili regionalnu infrastrukturnu potrebu.
- (8) “nositelj projekta” znači jedno od sljedećeg:
 - (a) operator prijenosnog odnosno transportnog sustava (TSO), operator distribucijskog sustava (ODS) ili drugi operator ili ulagatelj koji razvija projekt s popisa [Energetske zajednice](#);
 - (b) ako postoji više od jednog takvog TSO-a, ODS-a, drugog operatora ili ulagatelja, ili skupina tih osoba, subjekt s pravnom osobnošću na temelju primjenjivog nacionalnog prava koji je određen njihovim ugovornim sporazumom i koji ima ovlasti preuzeti pravne obveze i snositi financijsku odgovornost u ime stranaka ugovornog sporazuma;
- (9) “pametna elektroenergetska mreža” znači elektroenergetska mreža, među ostalim na otocima koji nisu međusobno povezani ili nisu dovoljno povezani s energetskim mrežama [Energetske zajednice](#), koja omogućuje troškovno učinkovitu integraciju i aktivnu kontrolu ponašanja i djelovanja svih korisnika koji su na nju priključeni, uključujući proizvođače, potrošače i proizvođače-potrošače, kako bi se osigurao gospodarski učinkovit i održiv energetski sustav s niskim gubicima i visokom razinom integracije obnovljivih izvora, sigurnosti opskrbe i sigurnosti, i u kojoj mrežni operator može digitalno pratiti aktivnosti korisnika koji su priključeni na nju te informacijske i komunikacijske tehnologije za komunikaciju s povezanim mrežnim operatorima, proizvođačima, objektima za skladištenje energije te potrošačima ili proizvođačima-potrošačima, pri čemu je cilj prijenos i distribucija električne energije na održiv, troškovno učinkovit i siguran način;
- (10) “pametna plinska mreža” znači plinska mreža u sklopu koje se, u skladu s potrebama potrošača i zahtjevima u pogledu kvalitete plina, primjenjuju inovativna i digitalna

rješenja za troškovno učinkovitu integraciju niza niskougljičnih plinova, a posebno plinova iz obnovljivih izvora radi smanjivanja ugljičnog otiska povezane potrošnje plina, povećavanja udjela plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova te povezivanja s drugim nositeljima energije i sektorima, uključujući povezane fizičke nadogradnje ako su nužne za funkcioniranje opreme i instalacija za integraciju niskougljičnih plinova, a posebno plinova iz obnovljivih izvora;

- (11) “predmetno tijelo” znači tijelo koje je prema nacionalnom pravu nadležno za izdavanje različitih dozvola i ovlaštenja povezanih s planiranjem, projektiranjem i izgradnjom objekata, uključujući energetska infrastrukturu;
- (12) “nacionalno regulatorno tijelo” znači nacionalno regulatorno tijelo određeno u skladu s člankom 39. stavkom 1. Direktive 2009/73/EZ, [kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC](#) ili regulatorno tijelo na nacionalnoj razini određeno u skladu s člankom 57. Direktive (EU) 2019/944, [kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC](#);
- (13) “relevantno nacionalno regulatorno tijelo” znači nacionalno regulatorno tijelo u [Ugovornim stranama](#) koje su domaćin projektima te u [Ugovornim stranama](#) na koje projekt pozitivno utječe u znatnoj mjeri;
- (14) “radovi” znači kupnja, nabava i upotreba sastavnih dijelova, sustava i usluga, uključujući softver, izrada nacrt, prenamjena te izvođenje građevinskih radova i montaža u vezi s projektom, prihvaćanje tehničkih uvjeta montaže i početak provedbe projekta;
- (15) “studije” znači aktivnosti potrebne za pripremu provedbe projekta, kao što su pripremne studije, studije izvedivosti, evaluacijske studije, studije ispitivanja i validacijske studije, uključujući softver, i sve ostale mjere tehničke podrške, uključujući prethodne aktivnosti utvrđivanja i razvoja projekta te odlučivanja o njegovu financiranju, kao što su izviđanje lokacija i priprema financijskog paketa;
- (16) “puštanje u rad” znači postupak puštanja projekta u rad nakon njegove izgradnje;
- (17) “namjenski objekti za vodik” znači infrastruktura spremna za smještaj čistog vodika bez daljnjih radova na prilagodbi, uključujući mreže plinovoda ili skladišne objekte koji su novoizgrađeni, prenamijenjeni iz objekata za prirodni plin ili oboje;
- (18) “prenamjena” znači tehnička nadogradnja ili izmjena postojeće infrastrukture za prirodni plin kako bi se osigurala njezina namjena za uporabu čistog vodika;
- (19) “prilagodba klimatskim promjenama” znači postupak kojim se osigurava da se otpornost energetske infrastrukture na moguće negativne učinke klimatskih promjena postiže procjenom osjetljivosti na klimatske promjene i rizika, među ostalim s pomoću relevantnih mjera prilagodbe.

POGLAVLJE II.

Projekti od interesa [Energetske zajednice](#) <...>

Članak 3.

Popis projekata od interesa [Energetske zajednice](#) <...>

1. [Ovom se Uredbom](#) <...> osnivaju [dvije skupine](#) u skladu s postupkom iz odjeljka 1. Priloga III. Članstvo svake skupine temelji se na <...> [kategorijama](#) kako je utvrđeno u Prilogu

II. Ovlast odlučivanja u skupinama ograničena je na Ugovorne strane, koje se, u te svrhe, naziva tijelom odlučivanja skupina.

2. Svaka skupina donosi svoj poslovnik, uzimajući u obzir odredbe utvrđene u Prilogu III.
3. Tijelo odlučivanja svake skupine donosi **preliminarni** popis projekata sastavljen u skladu s postupkom utvrđenim u odjeljku 2. Priloga III., <...> te njihovim ispunjavanjem kriterija utvrđenih u članku 4.

Skupina pri sastavljanju svojeg **preliminarnog** popisa:

- (a) za svaki pojedinačni prijedlog projekta zahtijeva odobrenje **Ugovornih strana** na čije se državno područje projekt odnosi; ako **Ugovorna strana** uskrati odobrenje, to obrazlaže predmetnoj skupini;
 - (b) uzima u obzir savjete **Tajništva Energetske zajednice** kako bi projekata na popisu **Energetske zajednice** bilo toliko da se njima može upravljati.
4. **Ministarsko vijeće** je ovlašteno donijeti popis projekata od interesa za **Energetsku zajednicu (PECI)** putem Odluke prema Naslovu II. Ugovora o uspostavi **Energetske zajednice**.

Ministarsko vijeće pri izvršavanju ovlasti osigurava da se popis **Energetske zajednice** utvrđuje svake dvije godine na temelju **preliminarnih** popisa koje donose tijela odlučivanja skupina osnovanih na temelju odjeljka 1. točke 1. Priloga III. u skladu s postupkom iz stavka 3. ovog članka.

Ministarsko vijeće donosi <...> prvi popis projekata od interesa **Energetske zajednice** u skladu s ovom Uredbom do 31. prosinca 2024.

<...>

5. Pri utvrđivanju popisa **projekata od interesa Energetske zajednice** kombiniranjem **preliminarnih** popisa iz stavka 3. **Ministarsko vijeće**, uzimajući u obzir rasprave skupina:

- (a) osigurava uvrštavanje samo projekata koji ispunjavaju kriterije iz članka 4.;
- (b) osigurava dosljednost među regijama, uzimajući u obzir mišljenje **Regulatornog odbora Energetske zajednice** iz odjeljka 2. točke 14. Priloga III.;
- (c) uzima u obzir mišljenja **Ugovornih strana** iz odjeljka 2. točke 10. Priloga III.;
- (d) nastoji osigurati da je na popisu **projekata od interesa Energetske zajednice** toliko projekata da se njima može upravljati.

6. Projekti od interesa **Energetske zajednice** koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture utvrđenima u točki 1. podtočkama (a), (b), (c), (d) i (f) Priloga II. ovoj Uredbi **se podnose s ciljem da postanu** sastavni dio relevantnih regionalnih investicijskih planova na temelju članka 34. Uredbe (EU) 2019/943, **kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC**, i relevantnih nacionalnih desetogodišnjih planova razvoja mreže na temelju članka 51. Direktive (EU) 2019/944, **kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC**, te drugih nacionalnih infrastrukturnih planova, prema potrebi. Ti projekti od interesa **Energetske zajednice** dobivaju najveći mogući prioritet u okviru svakog od tih planova. Ovaj se stavak ne primjenjuje na konkurentne projekte i projekte koji nisu dovoljno razvijeni za provedbu analize troškova i koristi za pojedini projekt kako je navedeno u odjeljku 2. točki 1. podtočki (d) Priloga III. <...>

7. Projekti od interesa **Energetske zajednice** koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture utvrđenima u točki 1. podtočkama (a), (b), (c), (d) i (f) Priloga II. i koji su

konkurentni projekti ili projekti koji nisu dovoljno razvijeni za provedbu analize troškova i koristi za pojedini projekt kako je navedeno u odjeljku 2. točki 1. podtočki (d) Priloga III. mogu se uključiti u relevantne regionalne planove ulaganja, nacionalne desetogodišnje planove razvoja mreže i druge nacionalne infrastrukturne planove, prema potrebi, kao projekti koji se razmatraju.

Članak 4.

Kriteriji za procjenu projekata od strane skupina

1. Projekt od interesa **Energetske zajednice** mora ispunjavati sljedeće opće kriterije:
 - (a) projekt **spada u** najmanje jedan od prioriternih **interkonekcijskih** koridora u **Energetskoj zajednici** i područja energetske infrastrukture iz Priloga I.;
 - (b) potencijalne cjelokupne koristi projekta, procijenjene u skladu s odgovarajućim posebnim kriterijima iz stavka 3., nadilaze njegove troškove, među ostalim i dugoročno;
 - (c) projekt ispunjava bilo koji od sljedećih kriterija:
 - i. uključuje najmanje dvije **Ugovorne strane** tako što izravno ili neizravno, međupovezanošću s trećom zemljom, prelazi granicu dviju ili više **Ugovornih strana**;
 - ii. nalazi se na državnom području jedne **Ugovorne strane**, u unutrašnjosti ili na moru, uključujući otoke, i ima znatan prekogranični učinak kako je utvrđeno u točki 1. Priloga IV.
2. <...>
3. Sljedeći posebni kriteriji primjenjuju se na projekte od interesa **Energetske zajednice** koji pripadaju pojedinim kategorijama energetske infrastrukture:
 - (a) kad je riječ o projektima prijenosa, distribucije i skladištenja električne energije koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture utvrđenima u točki 1. podtočkama (a), (b), (c), (d) i (f) Priloga II., projekt znatno doprinosi održivosti integracijom obnovljive energije u mrežu, prijenosom ili distribucijom energije proizvedene iz obnovljivih izvora do glavnih centara potrošnje i skladišta, kao i, prema potrebi, smanjenju ograničavanja energije te doprinosi najmanje jednom od sljedećih posebnih kriterija:
 - i. integraciji tržišta, među ostalim prestankom energetske izolacije najmanje jedne **Ugovorne strane** i smanjenjem uskih grla energetske infrastrukture, tržišnom natjecanju, interoperabilnosti i fleksibilnosti sustava;
 - ii. sigurnosti opskrbe, među ostalim interoperabilnošću, fleksibilnošću sustava, kibersigurnošću, odgovarajućim priključcima te sigurnim i pouzdanim radom sustava;
 - (b) kad je riječ o projektima pametnih elektroenergetskih mreža koji pripadaju kategoriji energetske infrastrukture utvrđenoj u točki 1. podtočki (e) Priloga II., projekt znatno doprinosi održivosti integracijom obnovljive energije u mrežu i doprinosi najmanje dvama sljedećim posebnim kriterijima:
 - i. sigurnosti opskrbe, među ostalim učinkovitošću i operabilnošću prijenosa i distribucije električne energije u svakodnevnom radu mreže, izbjegavanjem zagušenja te integracijom i uključivanjem korisnika mreže;
 - ii. integraciji tržišta, među ostalim učinkovitim upravljanjem sustavom i upotrebom interkonekcijskih vodova;

- iii. sigurnosti mreže, fleksibilnosti i kvaliteti opskrbe, među ostalim većim uvođenjem inovacija u uravnoteženju, tržištima fleksibilnosti, kibersigurnosti, praćenju, kontroli sustava i ispravljanju pogrešaka.
 - iv. pametnoj integraciji sektora, bilo u energetsom sustavu povezivanjem različitih nositelja energije i sektora, bilo, u širem smislu, davanjem prednosti sinergijama i koordinaciji između energetske, prometne i telekomunikacijske sektora;
- (c) kad je riječ o projektima transporta i skladištenja ugljikova dioksida koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture utvrđenima u točki 5. Priloga II., projekt znatno doprinosi održivosti smanjenjem emisija ugljikova dioksida u povezanim industrijskim postrojenjima i doprinosi svim sljedećim posebnim kriterijima:
- i. izbjegavanju emisija ugljikova dioksida uz održavanje sigurnosti opskrbe;
 - ii. povećanju otpornosti i sigurnosti transporta i skladištenja ugljikova dioksida;
 - iii. učinkovitim korištenju resursa, omogućivanjem povezivanja više izvora ugljikovih dioksida i skladišta putem zajedničke infrastrukture i smanjenjem opterećenja i rizika za okoliš na najmanju moguću mjeru;
- (d) kad je riječ o projektima u području vodika koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture utvrđenima u točki 3. Priloga II., projekt znatno doprinosi održivosti, među ostalim smanjenjem emisija stakleničkih plinova, poboljšanjem uvođenja obnovljivog ili niskougljičnog vodika, s naglaskom na vodik iz obnovljivih izvora posebno u primjenama u krajnjoj potrošnji, kao što su sektori u kojima je teško smanjiti emisije, u kojima energetska učinkovitija rješenja nisu izvediva, i podupiranjem proizvodnje energije iz varijabilnih obnovljivih izvora tako što nudi fleksibilnost, rješenja za skladištenje ili oboje te projekt znatno doprinosi najmanje jednom od sljedećih posebnih kriterija:
- i. integraciji tržišta, među ostalim povezivanjem postojećih ili novih mreža vodika [Ugovornih strana](#) ili na drugi način doprinosi nastanku mreže [Energetske zajednice](#) za transport i skladištenje vodika te osigurava interoperabilnost povezanih sustava;
 - ii. sigurnosti opskrbe i fleksibilnosti, među ostalim putem odgovarajućih priključaka te olakšavanjem sigurnog i pouzdanog rada sustava;
 - iii. tržišnom natjecanju, među ostalim omogućivanjem pristupa većem broju izvora opskrbe i korisnika mreže na transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi;
- (e) kad je riječ o elektrolizatorima koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture utvrđenima u točki 4. Priloga II., projekt znatno doprinosi svim sljedećim posebnim kriterijima:
- i. održivosti, među ostalim smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem uvođenja obnovljivog ili niskougljičnog vodika, posebno iz obnovljivih izvora, kao i sintetičkih goriva takvog podrijetla;
 - ii. sigurnosti opskrbe, među ostalim doprinosom sigurnom, učinkovitim i pouzdanom radu sustava ili ponudom rješenja za skladištenje ili rješenja za fleksibilnost, ili oboje, kao što su upravljanje potrošnjom i usluge uravnoteženja;
 - iii. omogućivanju usluga fleksibilnosti, kao što su upravljanje potrošnjom i skladištenje olakšavanjem pametne integracije energetske sektora stvaranjem poveznica s drugim nositeljima energije i sektorima;

- (f) kad je riječ o projektima pametnih plinskih mreža koji pripadaju kategoriji energetske infrastrukture utvrđenoj u točki 2. Priloga II., projekt znatno doprinosi održivosti osiguravanjem integracije niza niskougljičnih plinova, a posebno plinova iz obnovljivih izvora, među ostalim i ako potječu iz lokalnih izvora, kao što je biometan ili obnovljivi vodik, u sustave za transport, distribuciju ili skladištenje plina kako bi se smanjile emisije stakleničkih plinova, te projekt znatno doprinosi najmanje jednom od sljedećih posebnih kriterija:
- i. sigurnosti mreže i kvaliteti opskrbe povećanjem učinkovitosti i interoperabilnosti sustavâ za transport, distribuciju ili skladištenje plina u svakodnevnom radu mreže, među ostalim hvatanjem u koštac s izazovima koji su rezultat puštanja plinova različite kvalitete u mrežu;
 - ii. funkcioniranje tržišta i uslugama za potrošače;
 - iii. olakšavanju pametne integracije energetskog sektora stvaranjem poveznica s drugim nositeljima energije i sektorima te omogućivanjem upravljanja potrošnjom.

4. Kad je riječ o projektima koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture utvrđenima u Prilogu II., kriteriji utvrđeni u stavku 3. ovog članka procjenjuju se u skladu s pokazateljima utvrđenima u točkama od 3. do 8. Priloga IV.

5. Kako bi se olakšala procjena svih projekata koji bi mogli biti prihvatljivi kao projekti od interesa [Energetske zajednice](#) i uvršteni na [preliminarni](#) popis, svaka skupina transparentno i objektivno procjenjuje doprinos svakog projekta provedbi istog prioritetnog [interkonekcijskog](#) koridora u [Energetskoj zajednici](#) ili područja energetske infrastrukture. Svaka skupina utvrđuje svoju metodu procjene na temelju ukupnog doprinosa kriterijima iz stavka 3. Na temelju te procjene projekti se rangiraju za internu uporabu skupine. Projekti se ne rangiraju ni na [preliminarnim](#) popisima ni na popisu [Energetske zajednice](#) niti u bilo koju naknadnu svrhu, osim kako je opisano u odjeljku 2. točki 16. Priloga III.

Kako bi se osigurala dosljedna metoda procjene među različitim skupinama, pri procjeni projekata svaka skupina uzima u obzir:

- (a) hitnost i doprinos svakog predloženog projekta kako bi se ostvarili energetske i klimatske ciljevi [Energetske zajednice](#) za 2030. i <...> cilj klimatske neutralnosti do 2050., ciljevi integracije tržišta, tržišnog natjecanja, održivosti i sigurnosti opskrbe;
- (b) komplementarnost svakog predloženog projekta s drugim predloženim projektima, uključujući konkurentne ili potencijalno konkurentne projekte;
- (c) <...>
- (d) za predložene projekte koji su u trenutku procjene projekti s popisa [Energetske zajednice](#), napredak u njihovoj provedbi i njihova usklađenost s obvezama izvješćivanja i transparentnosti.

Kad je riječ o projektima pametnih elektroenergetskih mreža i pametnih plinskih mreža koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture utvrđenima u točki 1. podtočki (e) i točki 2. Priloga II., rangiranje se provodi za projekte koji utječu na dvije iste [Ugovorne strane](#), pri čemu se u obzir uzima i broj korisnika na koje projekt utječe, godišnja potrošnja energije i udio proizvodnje iz izvora koji se ne mogu dispečirati na području koje pokrivaju ti korisnici.

Članak 5.

Provedba i praćenje projekata s popisa Energetske zajednice

1. Nositelji projekata izrađuju plan provedbe projekata s popisa Energetske zajednice, uključujući vremenski raspored za sve od navedenog:

- (a) studije izvedivosti i projektne studije, među ostalim u pogledu prilagodbe klimatskim promjenama te usklađenosti sa zakonodavstvom o okolišu i načelom “ne nanosi bitnu štetu”;
- (b) odobrenje od strane nacionalnog regulatornog tijela ili drugog predmetnog tijela;
- (c) izgradnju i puštanje u rad;
- (d) postupak izdavanja dozvola iz članka 10. stavka 6. točke (b).

2. TSO-ovi, ODS-ovi i drugi operatori surađuju u cilju olakšavanja razvoja projekata s popisa Energetske zajednice na svojem području.

3. Regulatorni odbor Energetske zajednice, uz pomoć Tajništva Energetske zajednice, i predmetne skupine prate napredak postignut u provedbi projekata s popisa Energetske zajednice i, prema potrebi, daju preporuke radi olakšavanja njihove provedbe. Skupine mogu zahtijevati dodatne informacije u skladu sa stavcima 4., 5. i 6., sazivati sastanke s relevantnim stranama i pozvati Tajništvo Energetske zajednice da provjeri informacije dostavljene na terenu.

4. Do 31. prosinca svake godine nakon godine u kojoj je projekt uvršten na popis Energetske zajednice nositelji projekta nacionalnom nadležnom tijelu iz članka 8. stavka 1. podnose godišnje izvješće za svaki projekt koji pripada kategorijama energetske infrastrukture utvrđenima u Prilogu II.

U tom se izvješću navode pojedinosti o:

- (a) napretku postignutom u razvoju, izgradnji i puštanju u rad projekta, posebno u pogledu postupaka izdavanja dozvola i savjetovanja, usklađenosti sa zakonodavstvom o okolišu i s načelom da se ne nanosi bitna šteta okolišu te poduzetim mjerama prilagodbe klimatskim promjenama;
- (b) prema potrebi, kašnjenjima u odnosu na plan provedbe, razlozima takvih kašnjenja i drugim poteškoćama na koje se naišlo;
- (c) prema potrebi, revidiranom planu za prevladavanje kašnjenja.

5. Do 28. veljače svake godine nakon godine u kojoj nositelj projekta mora podnijeti izvješće iz stavka 4. ovog članka nadležna tijela iz članka 8. stavka 1. Regulatornom odboru Energetske zajednice, uz pomoć Tajništva Energetske zajednice, i odgovarajućoj skupini podnose izvješće iz stavka 4. ovog članka dopunjeno informacijama o napretku i, prema potrebi, kašnjenjima u provedbi projekata s popisa Energetske zajednice koji se provode na njihovu državnom području u pogledu postupaka izdavanja dozvola te o razlozima za takva kašnjenja. Tekst koji potječe od nadležnih tijela mora u izvješću biti jasno označen kao takav, a pri njegovu se unošenju u izvješće ne smije mijenjati tekst koji potječe od nositelja projekta.

6. Do 30. travnja svake godine u kojoj bi trebalo donijeti novi popis Energetske zajednice Regulatorni odbor Energetske zajednice, uz pomoć Tajništva Energetske zajednice, skupinama podnosi konsolidirano izvješće za projekte s popisa Energetske zajednice koji su u nadležnosti nacionalnih regulatornih tijela te u njemu evaluira ostvareni napredak i očekivane promjene troškova projekta te, prema potrebi, daje preporuke o tome kako prevladati kašnjenja i poteškoće na koje se naišlo. <...>

U opravdanim slučajevima [Regulatorni odbor Energetske zajednice](#) može zatražiti dodatne informacije potrebne za obavljanje svojih zadaća utvrđenih u ovom stavku.

7. Ako puštanje u rad projekta s popisa [Energetske zajednice](#) kasni u odnosu na plan provedbe, osim zbog razloga koji su izvan kontrole nositelja projekta, primjenjuju se sljedeće mjere:

- (a) ako se u skladu s odgovarajućim nacionalnim pravom primjenjuju mjere iz članka 22. stavka 7. točke (a), (b) ili (c) Direktive 2009/73/EZ, [kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC](#), i članka 51. stavka 7. točke (a), (b) ili (c) Direktive (EU) 2019/944, [kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC](#), nacionalna regulatorna tijela osiguravaju provedbu ulaganja;
- (b) ako se ne primjenjuju mjere nacionalnih regulatornih tijela u skladu s točkom (a), nositelj projekta u roku od 24 mjeseca od datuma puštanja u rad utvrđenog u provedbenom planu odabire treću stranu za financiranje ili izgradnju cijelog projekta ili njegova dijela;
- (c) ako treća strana nije odabrana u skladu s točkom (b), [Ugovorna strana](#) ili, ako je [Ugovorna strana](#) tako predvidjela, nacionalno regulatorno tijelo, može u roku od dva mjeseca od isteka razdoblja iz točke (b) imenovati treću stranu za financiranje ili izgradnju projekta, a nositelj projekta ju je dužan prihvatiti;
- (d) ako je kašnjenje u odnosu na datum puštanja u rad iz plana provedbe dulje od 26 mjeseci, [Tajništvo Energetske zajednice](#), podložno dogovoru i uz punu suradnju predmetnih [Ugovornih strana](#), može objaviti poziv na podnošenje prijedloga za izgradnju projekta u skladu s dogovorenim vremenskim okvirom koji je otvoren svakoj trećoj strani koja je sposobna postati nositelj projekta;
- (e) u slučaju primjene mjera iz točke (c) ili (d), operator sustava na čijem se području nalazi ulaganje pruža provedbenim operatorima ili ulagateljima ili trećoj strani sve informacije potrebne za realizaciju ulaganja, priključuje nove objekte na prienosnu odnosno transportnu mrežu ili, ako je primjenjivo, mrežu za distribuciju, te općenito postupuje najbolje što može kako bi olakšao provedbu ulaganja te siguran, pouzdan i učinkovit rad i održavanje projekta s popisa [Energetske zajednice](#).

8. Projekt s popisa [Energetske zajednice](#) može se ukloniti s popisa [Energetske zajednice](#) u skladu s postupkom utvrđenim u članku 3. stavku 4. ako se njegovo uvrštavanje na taj popis temeljilo na netočnim informacijama koje su bile presudne za to uvrštavanje ili ako projekt nije u skladu s pravom [Energetske zajednice](#).

9. Projekti koji više nisu na popisu [Energetske zajednice](#) gube sva prava i obveze povezane sa statusom projekta od interesa [Energetske zajednice](#) <...> koji su predviđeni ovom Uredbom.

Međutim, prava i obveze koji su utvrđeni u poglavlju III. zadržavaju se za projekte koji više nisu na popisu [Energetske zajednice](#), ali čiji je spis zahtjeva nadležno tijelo prihvatilo na pregled, osim u slučaju da je projekt uklonjen s popisa [Energetske zajednice](#) zbog razloga navedenih u stavku 8. ovog članka.

10. <...>

Članak 6.

PECI koordinatori

1. Ako projekt od interesa [Energetske zajednice](#) naiđe na znatne poteškoće u provedbi, [Tajništvo Energetske zajednice](#) može predložiti, a [Stalna skupina na visokoj razini](#), u dogovoru

s predmetnim **Ugovornim stranama**, može imenovati **PECI** koordinatora na razdoblje do godinu dana, koje se može dvaput obnoviti.

2. **PECI** koordinador:

- (a) promiče projekte za koje je imenovan **PECI** koordinatorom i prekogranični dijalog između nositelja projekata i svih predmetnih dionika;
- (b) pomaže svim stranama u savjetovanju s predmetnim dionicima, prema potrebi raspravi o alternativnim pravcima, i ishodu potrebnih dozvola za projekte;
- (c) prema potrebi savjetuje nositelje projekta o financiranju projekta;
- (d) osigurava da predmetne **Ugovorne strane** odgovarajuće podupru i strateški usmjere pripremu i provedbu projekata;
- (e) svake godine i, prema potrebi, nakon završetka svojeg mandata, podnosi **Tajništvu Energetske zajednice** izvješće o napretku projekata te o svim poteškoćama i preprekama zbog kojih bi puštanje projekata u rad moglo znatno kasniti.

Tajništvo Energetske zajednice prosljeđuje izvješće **PECI** koordinatora iz točke (e) **Ministarskom vijeću** i predmetnim skupinama.

3. **PECI** koordinador odabire se u okviru otvorenog, nediskriminirajućeg i transparentnog postupka na temelju iskustva kandidata s obzirom na posebne zadaće koje mu se dodjeljuju za predmetne projekte.

4. U odluci o imenovanju **PECI** koordinatora utvrđuje se opis posla i detaljno navode trajanje mandata, posebne zadaće i odgovarajući rokovi te metodologija koja se treba poštovati. Rad na koordinaciji razmjern je složenosti i procijenjenim troškovima projekata.

5. Predmetne **Ugovorne strane** članice u potpunosti surađuju s **PECI** koordinatorom u izvršavanju zadaća iz stavaka 2. i 4.

POGLAVLJE III.

Izdavanje dozvola i sudjelovanje javnosti

Članak 7.

Prioritetni status projekata s popisa **Energetske zajednice**

1. Donošenjem popisa **Energetske zajednice** utvrđuje se, za potrebe svake odluke donesene u postupku izdavanja dozvola, nužnost projekata s popisa **Energetske zajednice** iz perspektive energetske i klimatske politike, ne dovodeći u pitanje točnu lokaciju, pravac ni tehnologiju projekta.

Ovaj se stavak ne primjenjuje na konkurentne projekte ni na projekte koji nisu dovoljno razvijeni za provedbu analize troškova i koristi za pojedini projekt kako je navedeno u odjeljku 2. točki 1. podtočki (d) Priloga III.

2. U svrhu osiguravanja učinkovite administrativne obrade spisi zahtjeva koji se odnose na projekte s popisa **Energetske zajednice**, nositelji projekata i sva predmetna tijela osiguravaju da se ti zahtjevi obrađuju na najbrži mogući način u skladu s pravom **Energetske zajednice** i nacionalnim pravom.

3. Ne dovodeći u pitanje obveze predviđene pravom **Energetske zajednice**, projektima s popisa **Energetske zajednice** dodjeljuje se status od najvećeg mogućeg nacionalnog značaja, ako takav status postoji u nacionalnom pravu, te ih se na odgovarajući način obrađuje u postupcima izdavanja dozvola, a ako je tako predviđeno nacionalnim pravom, i u prostornom

planiranju, uključujući postupke u vezi s procjenom utjecaja na okoliš, na način na koji je takva obrada predviđena nacionalnim pravom primjenjivim na odgovarajuću vrstu energetske infrastrukture.

4. Svi postupci rješavanja sporova, parnični postupci, žalbeni postupci i pravna sredstva koji se odnose na projekte s popisa [Energetske zajednice](#) i vode pred nacionalnim sudovima i vijećima, uključujući posredovanje i arbitražu, ako postoje u nacionalnom pravu, provode se hitno, ako su te u mjeri u kojoj su takvi hitni postupci predviđeni nacionalnim pravom.

5. [Ugovorne strane](#) procjenjuju, uzimajući u obzir postojeće smjernice Komisije [izdate na temelju članka 7. stavka 5. Uredbe \(EU\) 2022/869](#), koje su zakonodavne i nezakonodavne mjere potrebne za pojednostavnjenje postupaka procjene utjecaja na okoliš i osiguravanje njihove koherentne primjene te o rezultatima te procjene obavješćuju [Tajništvo Energetske zajednice](#).

6. [Ugovorne strane](#) do 24. ožujka 2025. poduzimaju nezakonodavne mjere koje su utvrdile u skladu sa stavkom 5.

7. [Ugovorne strane](#) do 24. lipnja 2025. poduzimaju zakonodavne mjere koje su utvrdile u skladu sa stavkom 5. Tim se zakonodavnim mjerama ne dovode u pitanje obveze predviđene pravom [Energetske zajednice](#).

8. Kad je riječ o utjecajima na okoliš navedenima u članku 6. stavku 4. Direktive 92/43/EEZ³ i članku 4. stavku 7. Direktive 2000/60/EZ⁴, [nakon što se prilagode i usvoje u Energetskoj zajednici](#), pod uvjetom da su ispunjeni svi uvjeti navedeni u tim direktivama, projekti s popisa [Energetske zajednice](#) smatraju se projektima od javnog interesa iz perspektive energetske politike, a mogu se smatrati i projektima od prevladavajućeg javnog interesa.

<...>

Ovaj se stavak ne primjenjuje na konkurentne projekte ni na projekte koji nisu dovoljno razvijeni za provedbu analize troškova i koristi za pojedini projekt kako je navedeno u odjeljku 2. točki 1. podtočki (d) Priloga III.

Članak 8.

Organizacija postupka izdavanja dozvola

1. Svaka [Ugovorna strana](#) do 23. lipnja 2025. prema potrebi ažurira imenovanje jednog nacionalnog nadležnog tijela koje je odgovorno za olakšavanje i koordinaciju postupka izdavanja dozvola za projekte s popisa [Energetske zajednice](#).

2. Odgovornosti nacionalnog nadležnog tijela iz stavka 1. ili povezane zadaće mogu se dodijeliti drugom tijelu, ili ih drugo tijelo može izvršavati, za pojedini projekt s popisa [Energetske zajednice](#) ili za određenu kategoriju projekata s popisa [Energetske zajednice](#), pod uvjetom:

- (a) da nacionalno nadležno tijelo obavijesti [Tajništvo Energetske zajednice](#) o takvoj dodjeli i da nacionalno nadležno tijelo ili nositelj projekta objavi informaciju o tome ina internetskim stranicama iz članka 9. stavka 7.;
- (b) da je samo jedno tijelo odgovorno za pojedini projekt s popisa [Energetske zajednice](#), da je ono jedina kontaktna točka za nositelja projekta u postupku donošenja sveobuhvatne

³ Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore

⁴ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike

odluke za određeni projekt s popisa [Energetske zajednice](#) i da koordinira podnošenje svih relevantnih dokumenata i informacija.

Nacionalno nadležno tijelo može zadržati odgovornost za utvrđivanje rokova, ne dovodeći u pitanje rokove utvrđene u članku 10. stavcima 1. i 2.

3. Ne dovodeći u pitanje odgovarajuće zahtjeve na temelju prava [Energetske zajednice](#) i međunarodnog prava te, u mjeri u kojoj im se ono ne protivi, nacionalnog prava, nacionalno nadležno tijelo olakšava donošenje sveobuhvatne odluke. Sveobuhvatna odluka donosi se u rokovima utvrđenim u članku 10. stavcima 1. i 2. te u skladu s jednim od sljedećih sustava:

(a) integrirani sustav:

sveobuhvatnu odluku donosi nacionalno nadležno tijelo te je ona jedina pravno obvezujuća odluka koja proizlazi iz zakonskog postupka izdavanja dozvola. Druga tijela, kada se projekt odnosi na njih, mogu u skladu s nacionalnim pravom dati svoje mišljenje u postupku, koje nacionalno nadležno tijelo uzima u obzir;

(b) koordinirani sustav:

sveobuhvatna odluka sastoji se od više pojedinačnih pravno obvezujućih odluka koje je donijelo nekoliko predmetnih tijela, a koje koordinira nacionalno nadležno tijelo. Nacionalno nadležno tijelo može radi sastavljanja detaljnog rasporeda postupka izdavanja dozvola u skladu s člankom 10. stavkom 6. točkom (b) te praćenja i koordiniranja njegova odvijanja osnovati radnu skupinu u kojoj su zastupljena sva predmetna tijela. Nacionalno nadležno tijelo, nakon savjetovanja s drugim predmetnim tijelima, kad je to primjenjivo u skladu s nacionalnim pravom i ne dovodeći u pitanje rokove utvrđene u članku 10. stavcima 1. i 2., određuje zasebno za svaki slučaj razuman rok za donošenje pojedinačnih odluka. Nacionalno nadležno tijelo može donijeti pojedinačnu odluku u ime drugog predmetnog nacionalnog tijela ako je potonje ne donese u roku i ako se kašnjenje ne može primjereno opravdati; ili, ako je to predviđeno nacionalnim pravom i u mjeri u kojoj je to u skladu s pravom [Energetske zajednice](#), nacionalno nadležno tijelo može smatrati da je drugo predmetno nacionalno tijelo odobrilo ili odbilo projekt ako odluku nije donijelo u roku. Ako je to predviđeno nacionalnim pravom, nacionalno nadležno tijelo može zanemariti pojedinačnu odluku drugog predmetnog nacionalnog tijela ako smatra da nije dovoljno potkrijepljena s obzirom na osnovne dokaze koje je iznijelo predmetno nacionalno tijelo; pri tome nacionalno nadležno tijelo osigurava poštovanje relevantnih zahtjeva na temelju prava [Energetske zajednice](#) i međunarodnog prava te daje obrazloženje za svoju odluku;

(c) kolaborativni sustav:

sveobuhvatnu odluku koordinira nacionalno nadležno tijelo. Nacionalno nadležno tijelo nakon savjetovanja s drugim predmetnim tijelima, kad je to primjenjivo u skladu s nacionalnim pravom i ne dovodeći u pitanje rokove utvrđene u članku 10. stavcima 1. i 2., određuje zasebno za svaki slučaj razuman rok za donošenje pojedinačnih odluka. Ono prati poštuju li predmetna tijela rokove.

[Ugovorne strane](#) provode sustave na način koji, u skladu s nacionalnim pravom, doprinosi najučinkovitijem i najpravodobnijem donošenju sveobuhvatne odluke.

Nadležnost predmetnih tijela može se uključiti u nadležnost nacionalnog nadležnog tijela imenovanog u skladu sa stavkom 1. ili predmetna tijela u određenoj mjeri mogu zadržati svoju neovisnu nadležnost u skladu s odgovarajućim sustavom izdavanja dozvola koji je odabrala [Ugovorna strana](#) u skladu s ovim stavkom u svrhu olakšavanja donošenja sveobuhvatne odluke i odgovarajuće suradnje s nacionalnim nadležnim tijelom.

Ako predmetno tijelo ne očekuje da će donijeti pojedinačnu odluku u zadanom roku, o tome odmah obavješćuje nacionalno nadležno tijelo te daje obrazloženje kašnjenja. Nacionalno nadležno tijelo zatim određuje drugi rok za donošenje te pojedinačne odluke u skladu s ukupnim rokovima utvrđenima u članku 10. stavcima 1. i 2.

Ugovorne strane biraju jedan od triju sustava iz prvog podstavka točaka (a), (b) i (c) kako bi olakšale i koordinirale svoje postupke te provode sustav koji je za njih najdjelotvorniji s obzirom na nacionalne posebnosti u postupcima planiranja i izdavanja dozvola. Ako **Ugovorna strana** odabere kolaborativni sustav, to obrazlaže **Tajništvu Energetske zajednice**.

4. **Ugovorne strane** mogu na kopnene i odobalne projekte s popisa **Energetske zajednice** primijeniti sustave utvrđene u stavku 3.

5. Ako je za projekt s popisa **Energetske zajednice** potrebno donošenje odluka u dvjema ili više **Ugovornih strana**, odgovarajuća nacionalna nadležna tijela poduzimaju sve potrebne korake za učinkovitu i djelotvornu međusobnu suradnju i komunikaciju, uključujući korake iz članka 10. stavka 6. **Ugovorne strane** nastoje osigurati zajedničke postupke, posebno za procjenu utjecaja na okoliš.

6. Relevantna nacionalna nadležna tijela **Ugovornih strana** uključenih u projekt s popisa **Energetske zajednice** koji pripada jednom od prioritarnih koridora odobalne mreže iz odjeljka 2. Priloga I. za svaki projekt između sebe zajednički određuju jedinstvenu kontaktnu točku za nositelje projekata, koja je odgovorna za olakšavanje razmjene informacija među nacionalnim nadležnim tijelima o postupku izdavanja dozvola za projekt, u cilju olakšavanja tog postupka i donošenja odluka relevantnih nacionalnih nadležnih tijela. Jedinstvene kontaktne točke mogu djelovati kao repozitorij u kojem se objedinjuju postojeći dokumenti koji se odnose na projekte.

Članak 9.

Transparentnost i sudjelovanje javnosti

1. **Ugovorna strana** ili nacionalno nadležno tijelo, ako je primjenjivo, u suradnji s drugim predmetnim tijelima, do 24. listopada 2025. objavljuje ažurirani priručnik o postupanju u postupku izdavanja dozvola, koji se primjenjuje na projekte s popisa **Energetske zajednice** i sadržava barem informacije utvrđene u točki 1. Priloga VI. Priručnik nije pravno obvezujući, ali se u njemu upućuje na pravne odredbe ili se one navode. Nacionalna nadležna tijela prema potrebi surađuju i uspostavljaju sinergije s tijelima susjednih zemalja radi razmjene primjera dobre prakse i olakšavanja postupka izdavanja dozvola, posebno za razvoj priručnika o postupanju.

2. Ne dovodeći u pitanje pravo o okolišu ni zahtjeve na temelju Aarhuške konvencije, Konvencije iz Espooa i relevantnog prava **Energetske zajednice**, sve strane uključene u postupak izdavanja dozvola poštuju načela sudjelovanja javnosti utvrđena u točki 3. Priloga VI.

3. U okvirnom razdoblju od tri mjeseca od početka postupka izdavanja dozvola na temelju članka 10. stavka 3. nositelj projekta izrađuje i nacionalnom nadležnom tijelu dostavlja koncept sudjelovanja javnosti, u skladu s postupkom opisanim u priručniku iz stavka 1. ovog članka i smjernicama utvrđenima u Prilogu VI. Nacionalno nadležno tijelo zahtijeva izmjene ili odobrava koncept sudjelovanja javnosti u roku od tri mjeseca od primitka koncepta, uzimajući pritom u obzir svaki oblik sudjelovanja javnosti i javnog savjetovanja provedenog prije početka postupka izdavanja dozvola, u mjeri u kojoj je takvo sudjelovanje javnosti i javno savjetovanje ispunilo zahtjeve iz ovog članka.

Ako nositelj projekta namjerava znatno izmijeniti odobreni koncept sudjelovanja javnosti, o tome obavješćuje nacionalno nadležno tijelo. U tom slučaju nacionalno nadležno tijelo može zatražiti izmjene.

4. Ako to već nije propisano nacionalnim pravom prema istim ili višim standardima, nositelj projekta ili, ako se to zahtijeva nacionalnim pravom, nacionalno nadležno tijelo provodi barem jedno javno savjetovanje prije nego što nositelj projekta podnese konačni i potpuni spis zahtjeva nacionalnom nadležnom tijelu u skladu s člankom 10. stavkom 7. Provedbom tog javnog savjetovanja ne dovodi se u pitanje nijedno javno savjetovanje koje je potrebno provesti nakon podnošenja zahtjeva za odobrenje za provedbu projekta u skladu s člankom 6. stavkom 2. Direktive 2011/92/EU, [kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2016/12/MC-EnC](#). Javno savjetovanje služi tome da se dionici iz točke 3. podtočke (a) Priloga VI. u ranoj fazi obavijeste o projektu te pomaže u utvrđivanju najprikladnije lokacije, pravca razvoja ili tehnologije, među ostalim, ako je relevantno, i s obzirom na odgovarajuća razmatranja o prilagodbi projekta klimatskim promjenama, svih utjecaja relevantnih u okviru prava Unije i nacionalnog prava i relevantnih pitanja koja treba riješiti u spisu zahtjeva. Javno savjetovanje mora biti u skladu s minimalnim zahtjevima utvrđenima u točki 5. Priloga VI. Ne dovodeći u pitanje pravila o postupcima i transparentnosti u [Ugovornim stranama](#), nositelj projekta na internetskim stranicama iz stavka 7. ovog članka objavljuje izvješće u kojem se navođenjem izmjena unesenih u pogledu lokacije, pravca razvoja i nacrt projekta objašnjava kako su mišljenja izražena tijekom javnih savjetovanja uzeta u obzir ili obrazlaže zašto takva mišljenja nisu uzeta u obzir.

Nositelj projekta priprema izvješće sa sažetkom rezultata aktivnosti povezanih sa sudjelovanjem javnosti prije podnošenja spisa zahtjeva, uključujući aktivnosti provedene prije početka postupka izdavanja dozvola.

Nositelj projekta nacionalnom nadležnom tijelu uz spis zahtjeva podnosi izvješća iz prvog i drugog podstavka. Rezultati tih izvješća uzimaju se u obzir u sveobuhvatnoj odluci.

5. Kad je riječ o prekograničnim projektima koji uključuju dvije ili više [Ugovornih strana](#), javna savjetovanja provedena na temelju stavka 4. u svakoj se od predmetnih [Ugovornih strana](#) provode u roku od najviše dva mjeseca od datuma početka prvog javnog savjetovanja.

6. Kad je riječ o projektima koji će vjerojatno imati znatan prekogranični učinak u jednoj ili više susjednih [Ugovornih strana](#), na koje se primjenjuje članak 7. Direktive 2011/92/EU, [kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2016/12/MC-EnC](#), i Konvencija iz Espooa, relevantne informacije stavljaju se na raspolaganje nacionalnim nadležnim tijelima predmetnih susjednih [Ugovornih strana](#). Nacionalna nadležna tijela predmetnih susjednih [Ugovornih strana](#) navode, prema potrebi tijekom postupka obavješćivanja, žele li ona ili neko drugo predmetno tijelo sudjelovati u relevantnim postupcima javnog savjetovanja.

7. Nositelj projekta uspostavlja i redovito relevantnim informacijama ažurira posebne internetske stranice projekta od interesa [Energetske zajednice](#), koje su povezane s internetskim stranicama [Energetske zajednice](#) i platformom za transparentnost iz članka 23. te ispunjavaju zahtjeve utvrđene u točki 6. Priloga VI. Poslovno osjetljive informacije su povjerljive.

Nositelji projekata objavljuju relevantne informacije i drugim odgovarajućim javno dostupnim sredstvima informiranja.

Članak 10.

Trajanje i provedba postupka izdavanja dozvola

1. Postupak izdavanja dozvola sastoji se od dvaju postupaka:
 - (a) postupka prije podnošenja zahtjeva, koji obuhvaća razdoblje od početka postupka izdavanja dozvola do trenutka kada nacionalno nadležno tijelo prihvati podneseni spis zahtjeva, a koji se provodi u okvirnom razdoblju od 24 mjeseca; i
 - (b) zakonskog postupka izdavanja dozvola, koji obuhvaća razdoblje od datuma prihvaćanja podnesenog spisa zahtjeva do donošenja sveobuhvatne odluke, a koji traje najdulje 18 mjeseci.

U pogledu prvog podstavka točke (b), **Ugovorne strane** mogu, prema potrebi, predvidjeti da zakonski postupak izdavanja dozvola traje kraće od 18 mjeseci.

2. Nacionalno nadležno tijelo osigurava da dva postupka iz stavka 1. ukupno traju najdulje 42 mjeseca.

Međutim, ako nacionalno nadležno tijelo smatra da jedan ili oba postupka neće biti okončani u rokovima utvrđenima u stavku 1., može prije njihova isteka i na pojedinačnoj osnovi produžiti jedan ili oba roka. Nacionalno nadležno tijelo može produžiti ukupno trajanje dvaju postupaka za najviše devet mjeseci, osim u iznimnim okolnostima.

Ako nacionalno nadležno tijelo produži rokove, obavješćuje predmetnu skupinu i predstavlja joj mjere koje su poduzete ili će se poduzeti kako bi se postupak izdavanja dozvola okončao s najmanjim mogućim kašnjenjem. Skupina može zatražiti da je nacionalno nadležno tijelo redovito izvješćuje o napretku postignutom u tom pogledu i razlozima mogućih kašnjenja.

3. Za potrebe utvrđivanja početka postupka izdavanja dozvola nositelji projekata u pisanom obliku obavješćuju o projektu nacionalno nadležno tijelo svake predmetne **Ugovorne strane** te dostavljaju razumno detaljan opis projekta.

Najkasnije tri mjeseca od primitka obavijesti nacionalno nadležno tijelo u pisanom obliku prihvaća ili, ako smatra da projekt još nije dovoljno razvijen da se započne s postupkom izdavanja dozvola, odbija obavijest, među ostalim u ime drugih predmetnih tijela. U slučaju odbijanja nacionalno nadležno tijelo daje obrazloženje za svoju odluku, među ostalim u ime drugih predmetnih tijela. Datum na koji je nacionalno nadležno tijelo potpisalo primitak obavijesti označava početak postupka izdavanja dozvola. Ako su uključene dvije ili više **Ugovornih strana**, postupak izdavanja dozvola započinje na datum na koji je predmetno nacionalno nadležno tijelo prihvatilo posljednju obavijest.

Nacionalna nadležna tijela osiguravaju da se postupak izdavanja dozvola ubrza u skladu s ovim poglavljem za svaku kategoriju projekata od interesa **Energetske zajednice**. U tu svrhu nacionalna nadležna tijela prilagođavaju svoje zahtjeve za početak postupka izdavanja dozvola i prihvaćanje podnesenog spisa zahtjeva kako bi bili prikladni za projekte koji zbog svoje prirode, dimenzije ili odsustva zahtjeva za procjenu utjecaja na okoliš na temelju nacionalnog prava mogu zahtijevati manje odobrenja i dozvola za dostizanje faze spremnosti za izgradnju. **Ugovorne strane** mogu odlučiti da postupak prije podnošenja zahtjeva iz stavaka 1. i 6. ovog članka nije potreban za projekte iz ovog podstavka.

4. Nacionalna nadležna tijela u postupku izdavanja dozvola uzimaju u obzir sve valjane studije koje su provedene i dozvole ili odobrenja izdana za određeni projekt s popisa **Energetske zajednice** prije nego što je projekt ušao u postupak izdavanja dozvola u skladu s ovim člankom te ne zahtijevaju dvostruke studije i dozvole ili odobrenja.

5. U **Ugovornim stranama** u kojima se utvrđivanje pravca ili lokacije provedeno samo za posebne potrebe planiranog projekta, uključujući planiranje specifičnih koridora mrežnih infrastruktura, ne može uključiti u postupak koji dovodi do sveobuhvatne odluke, odgovarajuća odluka donosi se u zasebnom roku od šest mjeseci, počevši od datuma na koji je nositelj podnio konačnu i potpunu dokumentaciju zahtjeva.

U okolnostima opisanim u prvom podstavku ovog stavka produljenje iz stavka 2. drugog podstavka smanjuje se na šest mjeseci, osim u iznimnim okolnostima, uključujući za postupak iz ovog stavka.

6. Postupak prije podnošenja zahtjeva sastoji se od sljedećih koraka:

- (a) čim prije, a najkasnije šest mjeseci od obavijesti na temelju stavka 3. prvog podstavka, nacionalno nadležno tijelo, na temelju kontrolnog popisa iz točke 1. podtočke (e) Priloga VI. i u bliskoj suradnji s drugim predmetnim tijelima te, prema potrebi, na temelju prijedloga nositelja projekta, utvrđuje opseg izvješća i dokumenata te razinu pojedinosti informacija koje nositelj projekta treba dostaviti u okviru spisa zahtjeva za donošenje sveobuhvatne odluke;
- (b) nacionalno nadležno tijelo u bliskoj suradnji s nositeljem projekta i drugim predmetnim tijelima te uzimajući u obzir rezultate aktivnosti provedenih na temelju točke (a) ovog stavka izrađuje detaljan raspored za postupak izdavanja dozvola u skladu sa smjernicama utvrđenima u točki 2. Priloga VI.
- (c) po primitku nacрта spisa zahtjeva nacionalno nadležno tijelo prema potrebi u svoje ime i u ime drugih predmetnih tijela zahtjeva od nositelja projekta dostavu informacija koje nedostaju, a odnose se na potrebne elemente iz točke (a).

Postupak prije podnošenja zahtjeva uključuje pripremu svih izvješća o utjecaju na okoliš koje će prema potrebi izraditi nositelji projekata, među ostalim dokumentacije o prilagodbi klimatskim promjenama.

U roku od tri mjeseca od dostave informacija koje nedostaju iz prvog podstavka točke (c) nadležno tijelo prihvaća na pregled zahtjev u pisanom obliku ili na digitalnim platformama, čime započinje zakonski postupak izdavanja dozvola iz stavka 1. točke (b). Dodatne informacije mogu se zatražiti samo ako je to opravdano novim okolnostima.

7. Nositelj projekta osigurava potpunost i prikladnost spisa zahtjeva te o tome traži mišljenje nacionalnog nadležnog tijela što prije tijekom postupka izdavanja dozvola. Nositelj projekta u potpunosti surađuje s nacionalnim nadležnim tijelom kako bi se poštovali rokovi utvrđeni u ovoj Uredbi.

8. **Ugovorne strane** nastoje osigurati da bilo kakve izmjene u nacionalnom pravu ne dovedu do produljenja postupka izdavanja dozvola započetog prije stupanja tih izmjena na snagu. U cilju zadržavanja ubrzanog postupka izdavanja dozvola za projekte s popisa **Energetske zajednice**, nacionalna nadležna tijela na odgovarajući način prilagođavaju raspored utvrđen u skladu sa stavkom 6. točkom (b) ovog članka kako bi se, u mjeri u kojoj je to moguće, osiguralo poštovanje rokova za postupak izdavanja dozvola utvrđenih u ovom članku.

9. Rokovima utvrđenima u ovom članku ne dovode se u pitanje obveze koje proizlaze iz prava **Energetske zajednice** i međunarodnog prava, kao ni upravni žalbeni postupci i pravna sredstva pred sudom.

Rokovima utvrđenima u ovom članku za sve postupke izdavanja dozvola ne dovode se u pitanje bilo kakvi kraći rokovi koje utvrde **Ugovorne strane**.

POGLAVLJE IV.
Međusektorsko planiranje infrastrukture

Članak 11.
Analiza troškova i koristi energetske sustava

1. Pojedinačni sektorski nacrti metodologija koje su objavili Europska mreža operatora prijenosnog sustava (ENTSO) za električnu energiju odnosno ENTSO za plin prema članku 11. Uredbe (EU) 2022/869 primjenjuju se za projekte koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture utvrđenima u točki 1. podtočkama (a), (b), (d) i (f) i točki 3. Priloga II.

<...>

2. <...>

3. <...>

4. <...>

5. <...>

6. <...>

7. <...>

8. Za projekte koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture iz točke 1. podtočaka (c) i (e) te točaka 2., 4. i 5. Priloga II., <...> metodologije za usklađenu analizu troškova i koristi energetske koje je razvila Komisija u skladu s Uredbom (EU) 2022/86 primjenjuju <...> se na razini Energetske zajednice. <...>

9. Regulatorni odbor Energetske zajednice svake tri godine utvrđuje i objavljuje skup pokazatelja i odgovarajuće referentne vrijednosti za usporedbu jediničnih troškova ulaganja za usporedive projekte iz kategorija energetske infrastrukture uvrštenih u Prilog II. Nositelji projekta dostavljaju tražene podatke nacionalnim regulatornim tijelima i Regulatornom odboru Energetske zajednice.

Regulatorni odbor Energetske zajednice objavljuje prve pokazatelje za kategorije infrastrukture iz točaka 1., 2. i 3. Priloga II. do 24. travnja 2025. u mjeri u kojoj su dostupni podaci za izračun pouzdanih indikatora i referentnih vrijednosti. Nositelji projekta mogu upotrebljavati navedene referentne vrijednosti za specifične analize troškova i koristi <...>.

Skup pokazatelja i odgovarajućih referentnih vrijednosti za usporedbu jediničnih troškova ulaganja iz prvog podstavka je u skladu s onima utvrđenima u članku 11. stavku 9. Uredbe (EU) 2022/869.

10. <...>

11. <...>

12. <...>

13. <...>

14. Prilikom usvajanja preliminarne liste projekata od interesa Energetske zajednice, tijelo odlučivanja skupina svojim zaključcima odobrava primjenu, na razini Energetske zajednice, metodologija koje su razvili ENTSO za električnu energiju i ENTSO za plin za projekte koji spadaju u kategorije energetske infrastrukture navedene u točki 1. podtočkama (a), (b), (d) i (f) i točki 3. Priloga II., te Komisija za projekte koji spadaju u kategorije energetske infrastrukture utvrđene u točki 1. podtočkama (c) i (e) i u točkama 2., 4. i 5. Priloga II.

Članak 12.

Scenariji za desetogodišnje planove razvoja mreže

1. Izvješće o zajedničkim scenarijima koje su pripremili ENTSO za električnu energiju i ENTSO za plin u skladu s člankom 12. Uredbe (EU) 2022/869 uzima se u obzir za ocjenu projekata za popis Energetske zajednice koji spadaju u kategorije navedene u točki 1. podtočkama (a), (b), (d) i (f) i točki 3. Priloga II.

<...>

2. <...>

3. <...>

4. <...>

5. <...>

6. <...>

7. <...>

Članak 13.

Utvrđivanje infrastrukturnih nedostataka

<...>

POGLAVLJE V.

Odobalne mreže za integraciju energije iz obnovljivih izvora

Članak 14.

Planiranje odobalne mreže

1. Do 24. siječnja 2025. Ugovorne strane, uz potporu Tajništva Energetske zajednice, <...> sklapaju neobvezujući sporazum o suradnji na ciljevima u pogledu energije proizvedene iz obnovljivih izvora na moru koja će se uvesti u svakom morskom bazenu navedenom u odjeljku 2., točkama 2. i 3. Priloga I. do 2050., s međukoracima 2030. i 2040., u skladu sa svojim nacionalnim energetske i klimatskim planovima te potencijalom energije iz obnovljivih izvora na moru u relevantnom morskom bazenu.

Taj se neobvezujući sporazum sastavlja u pisanom obliku za relevantni morski bazen povezan s državnim područjem Ugovornih strana i njime se ne dovodi u pitanje pravo Ugovornih strana na razvoj projekata u svojem teritorijalnom moru i isključivom gospodarskom pojasu. Tajništvo Energetske zajednice pruža smjernice za rad u skupinama.

2. Ugovorne strane koje provode razvoj obnovljivih izvora energije na odobalnoj mreži u svojim morskim bazenima mogu se, prema potrebi, obratiti relevantnim državama članicama Europske unije u tim morskim bazenima kako bi predložile sklapanje neobvezujućih memoranduma o razumijevanju za suradnju na ciljevima odobalne proizvodnje obnovljivih izvora energije. Ugovorne strane mogu surađivati s ENTSO-m za električnu energiju u svrhu uključivanja u proces planiranja odobalne mreže unutar relevantnih morskih bazena u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2022/869.

<...>

3. <...>

4. <...>
5. <...>

Članak 15.

Prekogranična podjela troškova odobalnih mreža za energiju iz obnovljivih izvora

<...>

POGLAVLJE VI. Regulatorni okvir

Članak 16.

Omogućivanje ulaganja s prekograničnim učinkom

1. Stvarno nastale troškove ulaganja, koji ne uključuju troškove održavanja, povezane s projektom od interesa **Energetske zajednice** koji pripada kategorijama energetske infrastrukture utvrđenima u točki 1. podtočkama (a), (b), (c), (d) i (f) Priloga II. te projektima od interesa **Energetske zajednice** koji pripadaju kategoriji energetske infrastrukture utvrđenoj u točki 3. Priloga II., a u nadležnosti su nacionalnih regulatornih tijela u svakoj predmetnoj **Ugovornoj strani**, snose relevantni TSO ili nositelji projekata prijenosne odnosno transportne infrastrukture **Ugovornih strana** u kojima projekt ima neto pozitivan učinak te ih, u mjeri u kojoj nisu pokriveni naknadama za zagušenje ili drugim naknadama, plaćaju korisnici mreže putem tarifa za pristup mreži u toj ili tim **Ugovornim stranama**.

2. Odredbe ovog članka primjenjuju se na projekt od interesa **Energetske zajednice** koji pripada kategorijama energetske infrastrukture utvrđenima u točki 1. podtočkama (a), (b), (c), (d) i (f) te točki 3. Priloga II. ako najmanje jedan nositelj projekta od relevantnih nacionalnih tijela zatraži njihovu primjenu na troškove projekta.

Odredbe ovog članka mogu se primjenjivati na projekte koji pripadaju kategoriji energetske infrastrukture utvrđenoj u točki 1. podtočki (e) i točki 2. Priloga II. ako to od relevantnih nacionalnih tijela zatraži najmanje jedan nositelj projekta.

Ako projekt ima nekoliko nositelja projekta, relevantna nacionalna regulatorna tijela bez odgode od svih nositelja projekta zahtijevaju da zajednički podnesu zahtjev za ulaganje u skladu sa stavkom 4.

3. Kad je riječ o projektu od interesa **Energetske zajednice** na koji se primjenjuje stavak 1., nositelji projekta o njegovu napretku te utvrđivanju povezanih troškova i učinka redovito, a najmanje jednom godišnje, obavješćuju sva relevantna nacionalna regulatorna tijela sve do puštanja projekta u rad.

4. Čim se takav projekt od zajedničkog interesa dovoljno razvije te se procijeni da će u sljedećih 36 mjeseci biti spreman za početak faze izgradnje, nositelji projekta podnose zahtjev za ulaganje nakon savjetovanja s TSO-ovima iz **Ugovornih strana** u kojima projekt ima znatan neto pozitivan učinak. Taj zahtjev za ulaganje uključuje zahtjev za prekograničnu raspodjelu troškova i podnosi se svim relevantnim predmetnim nacionalnim regulatornim tijelima te mu se prilaže sve sljedeće:

- (a) ažurirana analiza troškova i koristi za pojedini projekt u skladu s metodologijom razvijenom na temelju članka 11., pri čemu se u obzir uzimaju koristi izvan granica **Ugovornih strana** na čijem se državnom području projekt nalazi, uz razmatranje barem zajedničkih scenarija utvrđenih za planiranje razvoja mreže iz članka 12. Ako se

primjenjuju dodatni scenariji, oni moraju biti u skladu s energetske i klimatske ciljevima [Energetske zajednice](#) za 2030. i <...> ciljem klimatske neutralnosti <...> do 2050. te podložni istoj razini savjetovanja i nadzora kao i postupak predviđen u članku 12. [Regulatorni odbor Energetske zajednice, uz pomoć Tajništva Energetske zajednice](#), je odgovoran za procjenu dodatnih scenarija i osiguravanje njihove usklađenosti s ovim stavkom;

- (b) poslovni plan s evaluacijom financijske održivosti projekta, uključujući odabrano financijsko rješenje te, za projekt od interesa [Energetske zajednice](#) koji pripada kategoriji energetske infrastrukture iz točke 3. Priloga II., rezultati ispitivanja tržišta;
- (c) obrazloženi prijedlog prekogranične raspodjele troškova ako se s njim usuglase nositelji projekta.

Ako projekt ima više nositelja projekta, oni zajednički podnose zahtjev za ulaganje.

Relevantna nacionalna regulatorna tijela po primitku bez odgode šalju primjerak svakog zahtjeva za ulaganje [Regulatornom odboru Energetske zajednice i Tajništvu Energetske zajednice](#) u svrhu informiranja.

Relevantna nacionalna regulatorna tijela i [Regulatorni odbor Energetske zajednice i Tajništvo Energetske zajednice](#) čuvaju povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.

5. U roku od šest mjeseci od datuma na koji je posljednje relevantno nacionalno regulatorno tijelo primilo zahtjev za ulaganje, ta tijela nakon savjetovanja s predmetnim nositeljima projekta, zajednički donose koordinirane odluke o raspodjeli stvarno nastalih troškova ulaganja koje za projekt treba snositi svaki operator sustava, kao i o njihovu uključivanju u tarife, ili o odbijanju zahtjeva za ulaganje, u cijelosti ili djelomično, ako se zajedničkom analizom relevantnih nacionalnih regulatornih tijela dođe do zaključka da projekt ili jedan njegov dio ne donosi znatnu neto korist ni u jednoj [Ugovornoj strani](#) relevantnih nacionalnih regulatornih tijela. Relevantna nacionalna regulatorna tijela uključuju relevantne stvarno nastale troškove ulaganja u tarife, kako je definirano u preporuci iz stavka 11., u skladu s raspodjelom troškova ulaganja koje za projekt treba snositi svaki operator sustava. Za projekte na državnim područjima njihovih [Ugovornih strana](#) relevantna nacionalna regulatorna tijela potom procjenjuju, prema potrebi, može li uključivanje troškova ulaganja u tarife uzrokovati probleme u pogledu cjenovne pristupačnosti.

Pri raspodjeli troškova relevantna nacionalna regulatorna tijela uzimaju u obzir stvarne ili procijenjene:

- (a) naknade za zagušenje ili druge naknade;
- (b) prihode koji proizlaze iz mehanizma naknade među operatorima prijenosnih sustava uspostavljenog na temelju članka 49. Uredbe (EU) 2019/943, [kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#).

Pri prekograničnoj raspodjeli troškova u obzir se uzimaju gospodarski, socijalni i okolišni troškovi i koristi projekata u predmetnim [Ugovornim stranama](#) te potreba da se za razvoj projekata od interesa [Energetske zajednice](#) osigura stabilan okvir financiranja, a da pritom potreba za financijskom potporom bude što manja.

Pri prekograničnoj raspodjeli troškova relevantna nacionalna regulatorna tijela nakon savjetovanja s predmetnim TSO-ovima nastoje postići zajednički dogovor na temelju, među ostalim, informacija navedenih u stavku 4. prvom podstavku točkama (a) i (b) ovog članka. U njihovoj procjeni uzimaju se u obzir svi relevantni scenariji iz članka 12. i drugi scenariji za planiranje razvoja mreže, čime se omogućuje pouzdana analiza doprinosa projekta od interesa

[Energetske zajednice](#) energetskej politici [Energetske zajednice](#) u pogledu dekarbonizacije, integracije tržišta, tržišnog natjecanja, održivosti i sigurnosti opskrbe. Ako se primjenjuju dodatni scenariji, oni moraju biti u skladu s energetske i klimatske ciljevima [Energetske zajednice](#) za 2030. i <...> ciljem klimatske neutralnosti do 2050. <...>

Ako se projektom od interesa [Energetske zajednice](#) ublažavaju negativni vanjski učinci, kao što su zaobilazni tokovi, i ako se taj projekt od interesa [Energetske zajednice](#) provodi u [Ugovornoj strani](#) na mjestu nastanka tih vanjskih učinaka, takvo ublažavanje ne smatra se prekograničnom korišću i stoga nije temelj za raspodjelu troškova na TSO-ove [Ugovornih strana](#) pogođenih tim negativnim vanjskim učincima.

6. Na temelju prekogranične raspodjele troškova iz stavka 5. ovog članka relevantna nacionalna regulatorna tijela pri određivanju ili odobravanju tarifa u skladu s člankom 41. stavkom 1. točkom (a) Direktive 2009/73/EZ, [kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC](#) i člankom 59. stavkom 1. točkom (a) Direktive (EU) 2019/944, [kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC](#) uzimaju u obzir stvarne troškove koje TSO ili drugi nositelj projekta snosi kao rezultat ulaganja ako ti troškovi odgovaraju troškovima učinkovitog i strukturno usporedivog operatora.

Relevantna nacionalna regulatorna tijela bez odgode obavješćuju [Regulatorni odbor Energetske zajednice](#) i [Tajništvo Energetske zajednice](#) o odluci o raspodjeli troškova i svim relevantnim informacijama koje se odnose na tu odluku. U odluci o raspodjeli troškova posebno se navode detaljni razlozi za raspodjelu troškova među [predmetnim Ugovornim stranama](#), uključujući:

- (a) evaluaciju utvrđenog učinka na svaku od predmetnih [Ugovornih strana](#), među ostalim u pogledu mrežnih tarifa;
- (b) evaluaciju poslovnog plana iz stavka 4. prvog podstavka točke (b);
- (c) pozitivne vanjske učinke projekta na regionalnoj razini ili razini [Energetske zajednice](#), kao što su sigurnost opskrbe, fleksibilnost sustava, solidarnost ili inovacije;
- (d) rezultate savjetovanja s predmetnim nositeljima projekta.

Odluka o raspodjeli troškova objavljuje se.

7. Ako relevantna nacionalna regulatorna tijela ne postignu dogovor o zahtjevu za ulaganje u roku od šest mjeseci od datuma na koji je ga je primilo posljednje relevantno nacionalno regulatorno tijelo, o tome bez odgode obavješćuju [Regulatorni odbor Energetske zajednice](#) i [Tajništvo Energetske zajednice](#).

U tom slučaju ili na zajednički zahtjev relevantnih nacionalnih regulatornih tijela odluku o zahtjevu za ulaganje, uključujući prekograničnu raspodjelu troškova iz stavka 5., donosi [Regulatorni odbor Energetske zajednice](#) u roku od tri mjeseca od datuma na koji mu se uputi zahtjev.

Prije donošenja takve odluke [Regulatorni odbor Energetske zajednice](#) se savjetuje s [Tajništvom Energetske zajednice](#), relevantnim nacionalnim regulatornim tijelima i nositeljima projekta. Tromjesečni rok iz drugog podstavka može se produljiti za dodatna dva mjeseca ako [Regulatorni odbor Energetske zajednice](#) zatraži daljnje informacije. Taj dodatni rok počinje teći sljedećeg dana od dana primitka potpunih informacija.

U procjeni [Regulatornog odbora Energetske zajednice](#) uzimaju se u obzir svi relevantni scenariji utvrđeni u skladu s člankom 12. i drugi scenariji za planiranje razvoja mreže, čime se omogućuje pouzdana analiza doprinosa projekta od interesa [Energetske zajednice](#) ciljevima energetske politike [Energetske zajednice](#) u pogledu dekarbonizacije, integracije tržišta, tržišnog

natjecanja, održivosti i sigurnosti opskrbe. Ako se primjenjuju dodatni scenariji, oni moraju biti u skladu s energetske i klimatske ciljevima [Energetske zajednice](#) za 2030. i <...> ciljem klimatske neutralnosti do 2050. te podložni istoj razini savjetovanja i nadzora kao i postupak predviđen u članku 12.

U svojoj odluci o zahtjevu za ulaganje koji obuhvaća prekograničnu raspodjelu troškova [Regulatorni odbor Energetske zajednice](#) relevantnim nacionalnim tijelima prepušta da u trenutku provedbe te odluke u skladu s nacionalnim pravom utvrde na koji će se način troškovi ulaganja uključiti u tarife u skladu s propisanom prekograničnom raspodjelom troškova.

Odluka o zahtjevu za ulaganje, uključujući prekograničnu raspodjelu troškova, objavljuje se. [Postupak iz ovog stavka primjenjuje se na projekte koji imaju prekogranične učinke između Ugovornih strana.](#)

8. [Regulatorni odbor Energetske zajednice Tajništvo Energetske zajednice](#) bez odgode dostavlja primjerak svih odluka o raspodjeli troškova zajedno sa svim relevantnim informacijama koje se odnose na svaku odluku. Te se informacije mogu dostaviti u agregiranom obliku. [Tajništvo Energetske zajednice](#) čuva povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.

9. Odluke o raspodjeli troškova ne utječu na pravo TSO-ova da primijene naknade za pristup mrežama ni nacionalnih regulatornih tijela da ih odobre u skladu s člankom 13. Uredbe (EZ) br. 715/2009, kako je prilagođena i usvojena u [Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC](#), člankom 18. stavkom 1. te stavcima od 3. do 6. Uredbe (EU) 2019/943, kako je prilagođena i usvojena u [Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#), člankom 32. Direktive 2009/73/EZ, kako je prilagođena i usvojena u [Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC](#) i člankom 6. Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena u [Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC](#).

10. Ovaj se članak ne primjenjuje na projekte od interesa [Energetske zajednice](#) koji su izuzeti od:

- (a) članaka 32., 33. i 34. te članka 41. stavaka 6., 8. i 10. Direktive 2009/73/EZ, kako je prilagođena i usvojena u [Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC](#), u skladu s člankom 36. te direktive;
- (b) članka 19. stavaka 2. i 3. Uredbe (EU) 2019/943, kako je prilagođena i usvojena u [Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#), ili članka 6., članka 59. stavka 7. i članka 60. stavka 1. Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena u [Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC](#), u skladu s člankom 63. Uredbe (EU) 2019/943, kako je prilagođena i usvojena u [Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#);
- (c) pravila o razdvajanju ili o pristupu trećih strana, u skladu s člankom 17. Uredbe (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća⁵, kako je prilagođena i usvojena u [Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC](#), ili s člankom 64. Uredbe (EU) 2019/943, kako je prilagođena i usvojena u [Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#), i člankom 66. Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena u [Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC](#).

11. [Regulatorni odbor Energetske zajednice](#) do 24. lipnja 2024. donosi preporuku radi utvrđivanja dobrih praksi za postupanje sa zahtjevima za ulaganje u projekte od interesa

⁵ Uredba (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1228/2003 (SL L 211, 14.8.2009., str. 15.).

Energetske zajednice. Ta se preporuka redovito ažurira kada je to potrebno, posebno radi osiguravanja dosljednosti s načelima o prekograničnoj podjeli troškova odobalnih mreža za energiju iz obnovljivih izvora iz članka 15. stavka 1. Pri donošenju ili izmjeni preporuke **Regulatorni odbor Energetske zajednice** provodi opsežan postupak savjetovanja koji uključuje sve relevantne dionike.

12. <...>

Članak 17.

Regulatorni poticaji

1. Ako se nositelj projekta pri razvoju, radu ili održavanju projekta od interesa **Energetske zajednice** za koji su nadležna nacionalna regulatorna tijela suočava s rizicima većima od uobičajenih rizika za usporedivi infrastrukturni projekt, **Ugovorne strane** i nacionalna regulatorna tijela mogu dodijeliti primjerene poticaje tom projektu u skladu s člankom 13. Uredbe (EZ) br. 715/2009, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC i izmijenjena i dopunjena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/01/MC-EnC, člankom 18. stavkom 1. te stavcima od 3. do 6. Uredbe (EU) 2019/943, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC, člankom 41. stavkom 8. Direktive 2009/73/EZ, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC i člankom 58. točkom (f) Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC.

Prvi podstavak ne primjenjuje se na projekte od interesa **Energetske zajednice** koji su izuzeti:

- (a) od članka 32., 33. i 34. te od članka 41. stavaka 6., 8. i 10. Direktive 2009/73/EZ, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC, u skladu s člankom 36. te direktive;
- (b) od članka 19. stavaka 2. i 3. Uredbe (EU) 2019/943, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC, ili od članka 6., članka 59. stavka 7. i članka 60. stavka 1. Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC, u skladu s člankom 63. Uredbe (EU) 2019/943, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC;
- (c) u skladu s člankom 36. Direktive 2009/73/EZ, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC;
- (d) u skladu s člankom 17. Uredbe (EZ) br. 714/2009, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC.

2. U slučaju odluke o dodjeli poticaja iz stavka 1. ovoga članka nacionalna regulatorna tijela uzimaju u obzir rezultate analize troškova i koristi u skladu s metodologijom razvijenom na temelju članka 11., a posebno pozitivne vanjske učinke projekta na regionalnoj razini ili razini **Energetske zajednice**. Nacionalna regulatorna tijela nadalje analiziraju posebne rizike s kojima se suočavaju nositelji projekta, poduzete mjere ublažavanja rizika i razloge za profil rizika s obzirom na neto pozitivan učinak projekta u usporedbi s manje rizičnom alternativom. Prihvatljivi su posebno rizici povezani s novim tehnologijama prijenosa odnosno transporta na kopnu i moru, rizici povezani s nedostatnim povratom troškova i rizici razvoja.

3. U odluci o dodjeli poticaja u obzir se uzima posebna priroda nastalog rizika te se mogu dodijeliti poticaji koji obuhvaćaju, među ostalim, jednu od sljedećih mjera ili više njih:

- (a) pravila o ulaganju unaprijed;
- (b) pravila o priznavanju stvarno nastalih troškova prije puštanja projekta u rad;
- (c) pravila o postizanju dodatnog povrata na uloženi kapital za projekt;
- (d) sve druge mjere koje se smatraju potrebnima i primjerenima.

4. Svako nacionalno regulatorno tijelo do 24. siječnja 2024. Regulatornom odboru Energetske zajednice podnosi svoju metodologiju i kriterije koje upotrebljava za evaluaciju ulaganja u energetske infrastrukturne projekte i većih rizika tih projekata, ažurirane s obzirom na najnovija kretanja u području zakonodavstva, politike, tehnologije i tržišta. Tom metodologijom i kriterijima izričito se nastoji odgovoriti na posebne rizike kojima su izložene odobalne mreže za energiju iz obnovljivih izvora iz točke 1. podtočke (f) Priloga II. i projekti niskih kapitalnih, ali znatnih operativnih rashoda.

5. Uzimajući u obzir informacije primljene u skladu sa stavkom 4. ovog članka, i u skladu s preporukama koje je izdao ACER, Regulatorni odbor Energetske zajednice do 24. lipnja 2024. olakšava razmjenu dobre prakse i daje preporuke <...> u pogledu obaju sljedećih aspekata:

- (a) poticaja iz stavka 1. na temelju usporedbe najbolje prakse nacionalnih regulatornih tijela;
- (b) zajedničke metodologije za evaluaciju nastalih većih rizika ulaganja u energetske infrastrukturne projekte.

6. Svako nacionalno regulatorno tijelo do 24. rujna 2024. objavljuje svoju metodologiju i kriterije za evaluaciju ulaganja u energetske infrastrukturne projekte i većih rizika tih projekata.

7. Ako mjere iz stavaka 5. i 6. nisu dovoljne za osiguravanje pravodobne provedbe projekata od interesa Energetske zajednice, primjenjuju se smjernice za poticaje koje je izdala Komisija na temelju članka 17. stavka 7. Uredbe (EU) 2022/869.

POGLAVLJE VII. *Financiranje*

Članak 18.

Prihvatljivost projekata za tehničku i financijsku pomoć Unije <...>

1. Projekti od interesa Energetske zajednice koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture utvrđenima u <...> Prilogu II. prihvatljivi su za tehničku i financijsku pomoć Unije za pripremu i provedbu projekata iz Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA) i Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI), uključujući Investicijski okvir za Zapadni Balkan (WBIF), Platformu za ulaganja u susjedstvu (NIP), Europski fond za održivi razvoj (EFSD) i Europski fond za održivi razvoj + (EFSD+); i Instrumenta za Ukrajinu.

2. Projekti od interesa Energetske zajednice koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture utvrđenima u <...> Prilogu II. <...> su prihvatljivi za financijsku pomoć Unije u obliku bespovratnih sredstava, jamstava ili drugih financijskih instrumenata iz Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA) i Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI), uključujući Investicijski okvir za Zapadni Balkan (WBIF), Platformu za ulaganja u susjedstvu (NIP), Europski fond za održivi razvoj (EFSD) i Europski fond za održivi razvoj + (EFSD+); i Instrumenta za Ukrajinu, ako ispunjavaju sve sljedeće kriterije:

- (a) analiza troškova i koristi za pojedini projekt izrađena u skladu s člankom 16. stavkom 4. točkom (a) dokazuje postojanje znatnih pozitivnih vanjskih učinaka, kao što su sigurnost opskrbe, fleksibilnost sustava, solidarnost ili inovacije;

- (b) za projekt je donesena odluka o prekograničnoj raspodjeli troškova u skladu s člankom 16. ili je, kad je riječ o projektima od interesa **Energetske zajednice** koji pripadaju kategoriji energetske infrastrukture utvrđenoj u točki 3. Priloga II. koji nisu u nadležnosti nacionalnih regulatornih tijela i za koje se stoga ne donosi odluka o prekograničnoj raspodjeli troškova, cilj projekta pružanje prekograničnih usluga, uvođenje tehnoloških inovacija i osiguravanje sigurnosti rada prekogranične mreže;
 - (c) projekt se ne može financirati na tržištu ili putem regulatornog okvira u skladu s poslovnim planom i drugim procjenama, posebno onima koje su proveli potencijalni ulagatelji, vjerovnici ili nacionalno regulatorno tijelo, uzimajući u obzir sve odluke o poticajima i razloge iz članka 17. stavka 2. pri procjeni potrebe projekta za financijskom pomoći Unije.
3. Projekti od interesa **Energetske zajednice** koji se provode u skladu s postupkom iz članka 5. stavka 7. točke (d) također su prihvatljivi za financijsku pomoć Unije u obliku bespovratnih sredstava za radove ako ispunjavaju kriterije utvrđene u stavku 2. ovog članka.
4. <...>
5. <...>

Članak 19.

Smjernice za kriterije za dodjelu **tehničke i financijske pomoći Unije**

Posebni kriteriji utvrđeni u članku 4. stavku 3. ove Uredbe i parametri utvrđeni u članku 4. stavku 5. ove Uredbe **uzimaju se u obzir pri određivanju kriterija dodjele tehničke i financijske pomoći Unije iz Instrumenta prepristupne pomoći (IPA), Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) i Instrumenta za Ukrajinu.**

POGLAVLJE VIII.

Završne odredbe

Članak 20.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

<...>

Članak 21.

Izvešćivanje i evaluacija

Tajništvo Energetske zajednice do 30. lipnja 2029. objavljuje izvješće o provedbi projekata s popisa Energetske zajednice i podnosi ga Ministarskom vijeću. U tom se izvješću evaluira sljedeće:

- (a) napredak postignut u planiranju, razvoju, izgradnji i puštanju u rad projekata s popisa **Energetske zajednice** te, prema potrebi, kašnjenja u provedbi i druge poteškoće na koje se naišlo;
- (b) sredstva koja je Unija rezervirala i isplatila za projekte s popisa **Energetske zajednice** u odnosu na ukupnu vrijednost financiranih projekata s popisa **Energetske zajednice**;
- (c) napredak koji je u integraciji obnovljivih izvora energije, uključujući obnovljive izvore energije na moru, i smanjenju emisija stakleničkih plinova postignut planiranjem, razvojem, izgradnjom i puštanjem u rad projekata s popisa **Energetske zajednice**;

- (d) u sektorima električne energije i obnovljivih ili niskougljičnih plinova, uključujući sektor vodika, razvoj međupovezanosti [Ugovornih strana](#), odgovarajuće promjene cijena energije, kao i broj kvarova mrežnog sustava, njihovi uzroci i povezani gospodarski troškovi;
- (e) postupak izdavanja dozvola i sudjelovanje javnosti, a posebno:
 - i. prosječno i najdulje ukupno trajanje postupka izdavanja dozvola za projekte s popisa [Energetske zajednice](#), uključujući trajanje svakog koraka postupka prije podnošenja zahtjeva, u odnosu na vrijeme predviđeno početnim glavnim ključnim etapama iz članka 10. stavka 6.;
 - ii. razina protivljenja projektima s popisa [Energetske zajednice](#), osobito broj pisanih prigovora tijekom postupka javnog savjetovanja i broj postupaka za pravnu zaštitu;
 - iii. najbolje i inovativne prakse u vezi s uključivanjem dionika;
 - iv. najbolje i inovativne prakse u vezi s ublažavanjem utjecaja na okoliš, uključujući prilagodbu klimatskim promjenama, tijekom postupaka izdavanja dozvola i provedbe projekta;
 - v. djelotvornost sustava predviđenih člankom 8. stavkom 3. u pogledu poštovanja rokova utvrđenih u članku 10. stavcima 1. i 2.;
- (f) regulatorni tretman, a posebno:
 - i. broj projekata od interesa [Energetske zajednice](#) za koje je donesena odluka o prekograničnoj raspodjeli troškova u skladu s člankom 16.;
 - ii. broj i vrsta projekata od interesa [Energetske zajednice](#) kojima su dodijeljeni posebni poticaji u skladu s člankom 17.;
- (g) djelotvornost ove Uredbe u doprinosu energetske i klimatske ciljevima [Energetske zajednice](#) za 2030. te postizanju klimatske neutralnosti najkasnije do 2050.

Članak 22. **Preispitivanje**

<...>

Članak 23. **Informiranje i obavješćivanje javnosti**

[Tajništvo Energetske zajednice](#) uspostavlja i održava platformu za transparentnost koja je lako dostupna javnosti putem interneta. Platforma se redovito ažurira informacijama iz izvješća iz članka 5. stavka 4. te informacijama s internetskih stranica iz članka 9. stavka 7. Platforma sadržava sljedeće informacije:

- (a) ažurirane opće informacije, uključujući geografske informacije, za svaki projekt s popisa [Energetske zajednice](#);
- (b) plan provedbe iz članka 5. stavka 1. za svaki projekt s popisa [Energetske zajednice](#) predstavljen tako da se u svakom trenutku može procijeniti napredak u provedbi;
- (c) glavne očekivane koristi i doprinos ostvarenju ciljeva iz članka 1. stavka 1. te troškove projekata, osim poslovno osjetljivih informacija;
- (d) popis [Energetske zajednice](#);
- (e) sredstva koja je Unija dodijelila i isplatila za svaki projekt s popisa [Energetske zajednice](#);

- (f) poveznice na nacionalni priručnik o postupanju iz članka 9.;
- (g) postojeće studije i planove za morske bazene za <...> **prioritetne koridore** odobalne mreže, a da se time ne krše nikakva prava intelektualnog vlasništva.

Članak 24.

Odstupanje za međupovezanost u slučaju Cipra i Malte

<...>

Članak 25.

Izmjena Uredbe (EZ) br. 715/2009

<...>

Članak 26.

Izmjena Uredbe (EU) 2019/942

<...>

Članak 27.

Izmjena Uredbe (EU) 2019/943

<...>

Članak 28.

Izmjena Direktive 2009/73/EZ

<...>

Članak 29.

Izmjena Direktive (EU) 2019/944

<...>

Članak 30.

Prijelazne odredbe

<...>

Poglavlje III. ne primjenjuje se na projekte od interesa **Energetske zajednice** koji su uključeni u postupak izdavanja dozvola i za koje je nositelj projekta podnio spis zahtjeva prije 16. listopada 2016.

Članak 31.

Prijelazno razdoblje

1. Tijekom prijelaznog razdoblja koje završava 31. prosinca 2029. namjenski objekti za vodik prenamijenjeni iz objekata za prirodni plin koji pripadaju kategoriji energetske infrastrukture utvrđenoj u točki 3. Priloga II. mogu se upotrebljavati za transport ili skladištenje prethodno definirane mješavine vodika s prirodnim plinom ili biometanom.

2. Tijekom prijelaznog razdoblja iz stavka 1. nositelji projekata blisko surađuju na projektiranju i provedbi projekata kako bi se osigurala interoperabilnost susjednih mreža.

3. Nositelj projekta dostavlja dostatne dokaze, među ostalim i putem komercijalnih ugovora, o tome kako će do kraja prijelaznog razdoblja objekti iz stavka 1. ovog članka prestati biti objekti za prirodni plin i postati namjenski objekti za vodik, kako je utvrđeno u točki 3. Priloga II., te kako će tijekom prijelaznog razdoblja biti omogućena veća upotreba vodika. Takvi dokazi uključuju procjenu ponude i potražnje za obnovljivi ili niskougljični vodik te izračun smanjenja emisija stakleničkih plinova koje projekt omogućuje. U kontekstu praćenja napretka postignutog u provedbi projekata od interesa [Energetske zajednice](#) [Regulatorni odbor Energetske zajednice](#) provjerava je li pravodobno proveden prijelaz projekta na namjenski objekt za vodik kako je utvrđeno u točki 3. Priloga II.

4. Prihvatljivost projekata iz stavka 1. ovog članka za financijsku pomoć Unije na temelju članka 18. završava 31. prosinca 2027.

Članak 32.

Stavljanje izvan snage

1. Odluka Ministarskog vijeća 2015/09/MC-EnC kojom se u Energetskoj zajednici prilagođava i usvaja Uredba (EU) br. 347/2013 stavlja se izvan snage <...>. Upućivanja na Uredbu (EU) br. 347/2013 smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu.

2. <...>

3. <...>

Članak 33.

Stupanje na snagu⁶

1. Ova Uredba stupa na snagu danom donošenja Odluke Ministarskog vijeća 2023/02/MC-EnC [14. prosinca 2023.] i upućena je Stranama i institucijama Energetske zajednice.

2. Uredba (EU) br. 347/2013 od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetsku infrastrukturu, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2015/09/MC-EnC od 16. listopada 2015., stavlja se izvan snage nakon isteka roka iz članka 4. stavka 1. Odluke Ministarskog vijeća 2023/02/MC-EnC.

Članak 4. Odluke 2023/02/MC-EnC

Rokovi prijenosa i provedbe

1. Svaka Ugovorna strana do 31. prosinca 2024. stavlja na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s Uredbom (EU) 2022/869, kako je prilagođena i usvojena ovom Odlukom.

2. Svaka Ugovorna strana obavješćuje Tajništvo Energetske zajednice o dovršenom prijenosu slanjem teksta odredaba nacionalnog prava koje donosi u području na koje se odnosi ova Odluka i svim naknadnim promjenama u roku od dva tjedna nakon usvajanja takvih mjera.

⁶ Ovdje navedeni tekst odgovara članku 5. Odluke Ministarskog vijeća 2023/02/MC-EnC.

PRILOG I.

PRIORITETNE INTERKONEKCIJE, KORIDORI I PODRUČJA ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

(kako je navedeno u članku 1. stavku 1.)

Ova se Uredba primjenjuje na sljedeće prioritetne interkonekcije, koridore i područja <...> energetske infrastrukture:

1. PRIORITETNE ELEKTROENERGETSKE INTERKONEKCIJE U ENERGETSKOJ ZAJEDNICI

1. Elektroenergetska međupovezanost <...>: međusobna povezivanja između Ugovornih strana <...>, posebno radi integracije električne energije iz obnovljivih izvora energije i jačanja unutarnjih infrastruktura mreže s ciljem poticanja integracije tržišta u regiji <...> i osiguralo potrebno produljenje odobalnih mreža za energiju iz obnovljivih izvora na kopnu i pojačanje domaće mreže potrebno za osiguravanje odgovarajuće i pouzdane prijenosne mreže i opskrbu Ugovornih strana bez izlaza na more električnom energijom proizvedenom na moru.

Predmetne Ugovorne strane: sve.

2. <...>
3. <...>

2. PRIORITETNI KORIDORI ODOBALNE MREŽE

4. <...>
5. <...>
6. <...>

7. **Mediterranske** odobalne mreže <...>: razvoj odobalne elektroenergetske mreže, razvoj integrirane odobalne elektroenergetske mreže, kao i, prema potrebi, razvoj mreže vodika i povezani interkonekcijski vodovi u Sredozemnom moru <...> za prijenos električne energije ili, prema potrebi, transport vodika iz obnovljivih izvora energije na moru do centara potrošnje i skladišta ili u cilju povećanja prekogranične razmjene energije iz obnovljivih izvora.

Predmetne Ugovorne strane: Albanija, Crna Gora i Bosna i Hercegovina.

8. **Crnomorske** odobalne mreže: razvoj odobalne elektroenergetske mreže ili razvoj integrirane odobalne elektroenergetske mreže i povezani interkonekcijski vodovi u vodama **Crnog mora** za prijenos električne energije iz obnovljivih izvora energije na moru do centara potrošnje i skladišta te u cilju povećanja prekogranične razmjene električne energije.

Predmetne države članice: Ukrajina i Gruzija.

3. PRIORITETNE INTERKONEKCIJE ZA VODIK I PRIORITETNI ELEKTROLIZATORI

9. Međupovezanost infrastrukture za vodik u **Energetskoj zajednici**: infrastruktura za vodik i prenamjena infrastrukture za plin, čime se omogućuje stvaranje integrirane okosnice za vodik, izravno ili neizravno (međupovezanošću s trećom zemljom), kojom se povezuju zemlje u regiji i ispunjavaju njihove konkretne infrastrukturne potrebe za vodikom, čime se podupire stvaranje mreže za transport vodika na razini **Energetske zajednice** te, osim toga, kad je riječ o otocima i otočnim sustavima, smanjuje energetska izoliranost, podupiru inovativna i druga rješenja koja uključuju najmanje dvije Ugovorne strane sa znatnim pozitivnim učinkom na ciljeve energetske i klimatske ciljeve **Energetske zajednice** za 2030. i <...> cilj klimatske neutralnosti do 2050. te znatno doprinosi održivosti otočnog energetskog sustava i **Energetske zajednice**.

Elektrolizatori: podupiranje uvođenja aplikacija pretvaranja električne energije u plin kako bi se omogućilo smanjenje emisija stakleničkih plinova i doprinos sigurnom, učinkovitom i pouzdanom radu sustava i integraciji pametnog energetskog sustava te, osim toga, kad je riječ o otocima i otočnim sustavima, podupiranje inovativnih i drugih rješenja koja uključuju najmanje dvije Ugovorne strane sa znatnim

pozitivnim učinkom na energetske i klimatske ciljeve [Energetske zajednice](#) za 2030. i <...> cilj klimatske neutralnosti do 2050. te znatno doprinošenje održivosti otočnog energetskeg sustava i energetskeg sustava [Energetske zajednice](#).

Predmetne Ugovorne strane: sve.

10. <...>

11. <...>

4. PRIORITETNA TEMATSKA PODRUČJA

12. Uvođenje pametnih elektroenergetskih mreža: usvajanje tehnologija pametnih mreža u [Energetskoj zajednici](#) kako bi se učinkovito integriralo ponašanja i djelovanja svih korisnika povezanih s elektroenergetskom mrežom, posebno proizvodnju velikih količina električne energije iz obnovljivih ili distribuiranih izvora energije i odgovor potrošača na potražnju, pohranu energije, električna vozila i ostale izvori fleksibilnosti te, osim toga, kad je riječ o otocima i otočnim sustavima, smanjenje energetske izoliranosti, podupiranje inovativnih i drugih rješenja koja uključuju najmanje dvije [Ugovorne strane](#) sa znatnim pozitivnim učinkom na energetske i klimatske ciljeve [Energetske zajednice](#) za 2030. i <...> cilj klimatske neutralnosti do 2050. te znatno doprinošenje održivosti <...> energetskeg sustava [Energetske zajednice](#).

Predmetne Ugovorne strane: sve.

13. Prekogranična mreža ugljikova dioksida: razvoj infrastrukture za transport i skladištenje ugljikova dioksida između [Ugovornih strana](#) <...> za hvatanje i skladištenje ugljikova dioksida uhvaćenog iz industrijskih postrojenja u svrhu trajnog geološkog skladištenja, kao i korištenja ugljikova dioksida za sintetičke ložive plinove, što dovodi do trajne neutralizacije ugljikova dioksida.

Predmetne Ugovorne strane: sve.

14. Pametne plinske mreže: usvajanje tehnologija pametnih plinskih mreža diljem [Energetske zajednice](#) kako bi se u plinsku mrežu učinkovito integrirao niz niskougljičnih plinova, a posebno plinova iz obnovljivih izvora, poduprlo uvođenje inovativnih i digitalnih rješenja za upravljanje mrežom i olakšala pametna integracija energetskeg sektora i upravljanje potrošnjom, uključujući povezane fizičke nadogradnje ako je to nužno za funkcioniranje opreme i instalacija za integraciju niskougljičnih plinova, a posebno plinova iz obnovljivih izvora.

Predmetne Ugovorne strane: sve.

PRILOG II.

KATEGORIJE ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

Kategorije energetske infrastrukture <...> jesu sljedeće:

1. za električnu energiju:

- (a) nadzemni prijenosni vodovi visokog i iznimno visokog napona koji prelaze granicu ili se nalaze unutar državnog područja **Ugovorne strane**, uključujući isključiv gospodarski pojas, ako su projektirani za napon od 220 kV ili veći te podzemni i podmorski prijenosni kabeli ako su projektirani za napon od 150 kV ili veći; Za **Ugovorne strane** i male izolirane sustave s općim prijenosnim sustavom nižeg napona ti su pragovi napona jednaki najvišoj razini napona u njihovim elektroenergetskim sustavima;
- (b) svaka oprema ili instalacija koja pripada kategoriji energetske infrastrukture iz točke (a), a kojom se omogućava prijenos električne energije iz obnovljivih izvora na moru s lokacija za odobalnu proizvodnju energije (energetska infrastruktura za električnu energiju iz obnovljivih izvora na moru);
- (c) pojedinačni ili zajednički objekti za skladištenje energije za trajno ili privremeno skladištenje energije u nadzemnoj ili podzemnoj infrastrukturi ili na geološkim lokacijama, pod uvjetom da su izravno povezani s visokonaponskim prijenosnim vodovima i distribucijskim vodovima projektiranim za napon od 110 kV ili veći. Za **Ugovorne strane** i male izolirane sustave s općim prijenosnim sustavom nižeg napona ti su pragovi napona jednaki najvišoj razini napona u njihovim elektroenergetskim sustavima;
- (d) svaka oprema ili instalacija bitna za zaštićen, siguran i učinkovit rad sustava navedenih u točkama (a), (b) i (c), uključujući sustave zaštite, praćenja i kontrole za sve razine napona i trafostanice;
- (e) pametne elektroenergetske mreže: sva oprema ili instalacije, digitalni sustavi i komponente kojima se integriraju informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) putem operativnih digitalnih platformi, kontrolnih sustava i senzorskih tehnologija na razini prijenosa te srednjenaponske i visokonaponske distribucije, s ciljem osiguravanja učinkovitije i inteligentnije mreže za prijenos i distribuciju električne energije, povećanog kapaciteta za integraciju novih oblika proizvodnje, skladištenja i potrošnje energije te olakšavanja novih poslovnih modela i tržišnih struktura, uključujući ulaganja u otoke i otočne sustave radi smanjenja energetske izoliranosti, podupiranja inovativnih i drugih rješenja koja uključuju najmanje dvije **Ugovorne strane** sa znatnim pozitivnim učinkom na energetske i klimatske ciljeve **Energetske zajednice** za 2030. i <...> cilj klimatske neutralnosti do 2050. te kako bi se znatno doprinijelo održivosti otočnog energetskeg sustava i **Energetske zajednice**;
- (f) sva oprema i instalacije koje pripadaju kategoriji energetske infrastrukture iz točke (a) i imaju dvojnju funkciju: međupovezanost i sustav za priključivanje na odobalnu mrežu na lokaciji za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na moru u dvjema **Ugovornim stranama** ili više njih i trećim zemljama koje sudjeluju u projektima na popisu **Energetske zajednice**, uključujući produžetke te opreme do prve podstanice prijenosnog sustava na kopnu, kao i svaka odobalna oprema ili instalacija koja je nužna za zaštićeno, sigurno i učinkovito funkcioniranje, uključujući sustave zaštite, praćenja i kontrole, te potrebne trafostanice ako se njima također osigurava interoperabilnost tehnologije, među ostalim, kompatibilnost sučelja među različitim tehnologijama (odobalne mreže za obnovljivu energiju);

2. za pametne plinske mreže: sva oprema ili instalacije u nastavku čiji je cilj omogućivanje i olakšavanje integracije niza niskoguljičnih plinova, a posebno plinova iz obnovljivih izvora, uključujući biometan ili vodik, u plinsku mrežu: digitalni sustavi i komponente koji integriraju IKT, kontrolne sustave i senzorske tehnologije kako bi se omogućilo interaktivno i inteligentno praćenje, mjerenje, kontrola kvalitete i upravljanje proizvodnjom, transportom, distribucijom, skladištenjem i potrošnjom plina unutar plinske mreže. Nadalje, takvi projekti mogu uključivati i opremu kojom se omogućuju obrnuti tokovi, od distribucije do razine transporta, uključujući povezanu fizičku nadogradnju ako je nužna za rad opreme i instalacija radi integracije niskoguljičnih plinova, a posebno plinova iz obnovljivih izvora;

3. za vodik:

- (a) cjevovodi za transport vodika, uglavnom pod visokim tlakom, uključujući prenamjenu infrastrukture za prirodni plin, koji na transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi omogućuju pristup većem broju korisnika mreže;
- (b) skladišni objekti koji su povezani s visokotlačnim cjevovodima za vodik iz točke (a);

- (c) objekti za prihvata, skladištenje i uplinjavanje ili dekompresiju ukapljenog vodika ili vodika ugrađenog u druge kemijske tvari u cilju ubrizgavanja vodika, ako je primjenjivo, u mrežu;
- (d) sva oprema ili instalacije koji su bitni za zaštićen, siguran i učinkovit rad sustava vodika ili omogućavanje dvosmjernog kapaciteta, uključujući kompresorske stanice;
- (e) sva oprema ili instalacije kojima se omogućuje upotreba vodika ili goriva dobivenih iz vodika u prometnom sektoru u okviru osnovne mreže TEN-T utvrđene u Ugovornim stranama u skladu s pravilima koja se primjenjuju na razvoj TEN-T infrastrukture u skladu s Ugovorom o uspostavi Prometne zajednice.

Svi objekti navedeni u točkama od (a) do (d) mogu biti novoizgrađeni ili prenamijenjeni iz objekata za prirodni plin u objekte za vodik, ili njihova kombinacija;

4. za objekte za elektrolizu:

- (a) elektrolizatori:
 - i. koji imaju kapacitet od najmanje 50 MW, koji osigurava jedan elektrolizator ili skup elektrolizatora koji čine jedan koordinirani projekt;
 - ii. čija je proizvodnja u skladu sa zahtjevom uštede emisija stakleničkih plinova u životnom vijeku od 70% u odnosu na usporedno fosilno gorivo od 94 g CO₂eq/MJ, kako je utvrđeno u članku 25. stavku 2. i Prilogu V. Direktivi (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC. Uštede emisija stakleničkih plinova u životnom vijeku izračunavaju se primjenom metodologije iz članka 28. stavka 5. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC, ili, alternativno, primjenom norme ISO 14067 ili ISO 14064-1. Emisije stakleničkih plinova u životnom ciklusu moraju uključivati neizravne emisije. Kvantificirane uštede emisija stakleničkih plinova u cijelom životnom ciklusu provjeravaju se u skladu s člankom 30. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC, ako je primjenjivo, ili ih provjerava neovisna treća strana;
 - iii. koji imaju funkciju povezanu s mrežom, posebno s obzirom na sveukupnu fleksibilnost sustava i sveukupnu učinkovitost sustava elektroenergetskih mreža i mreža vodika;
- (b) pripadajuća oprema, uključujući priključivanje cjevovoda na plinsku mrežu;

5. za ugljikov dioksid:

- (a) namjenski cjevovodi, osim mreže proizvodnih plinova, koji se upotrebljavaju za transport ugljikova dioksida iz više od jednog izvora, za potrebe trajnog geološkog skladištenja ugljikova dioksida na temelju Direktive 2009/31/EZ ⁽¹⁾;
- (b) fiksni objekti za ukapljivanje i privremeno skladištenje ugljikova dioksida i pretvarači ugljikova dioksida radi njegova daljnjeg transporta cjevovodima i namjenskim načinima prijevoza kao što su brodovi, teglenice, kamioni i vlakovi;
- (c) ne dovodeći u pitanje bilo kakvu zabranu geološkog skladištenja ugljikova dioksida u Ugovornoj strani, postrojenja na površini i postrojenja za utiskivanje povezana s infrastrukturom unutar geološke formacije koji se u skladu s Direktivom 2009/31/EZ koriste za trajno geološko skladištenje ugljikova dioksida, ako ne uključuju korištenje ugljikova dioksida za poboljšano prikupljanje ugljikovodika i ako su potrebni za omogućavanje prekograničnog transporta i skladištenja ugljikova dioksida;
- (d) sva oprema ili instalacije bitne za zaštićen, siguran i učinkovit rad predmetnog sustava, uključujući sustave zaštite, praćenja i kontrole.

⁽¹⁾ Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i o izmjeni Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ) br. 1013/2006 (SL L 140, 5.6.2009., str. 114.).

PRILOG III.

REGIONALNI POPISI PROJEKATA

1. PRAVILA ZA SKUPINE

1. Kad je riječ o energetskej infrastrukturi koja je u nadležnosti nacionalnih regulatornih tijela, svaka se skupina sastoji od predstavnika **Ugovornih strana**, nacionalnih regulatornih tijela, TSO-ova, kao i **Tajništva Energetske zajednice**, **Regulatornog odbora Energetske zajednice**, **ECDSO-E** ⁽¹⁾ tijela, te **ENTSO-a** za električnu energiju ili **ENTSO-a** za plin.
Za ostale kategorije energetske infrastrukture svaka se skupina sastoji od **Tajništva Energetske zajednice**, predstavnika **Ugovornih strana** i nositelja projekata <...>.
2. Ovisno o broju predloženih projekata za popis **Energetske zajednice**, <...> infrastrukturnim nedostacima i razvoju tržišta, skupine i tijela odlučivanja skupina mogu se prema potrebi podijeliti, spojiti ili sastati u različitim sastavima kako bi raspravljali o pitanjima koja su zajednička svim skupinama ili koja se odnose isključivo na određenu skupinu. Takva pitanja mogu, među ostalim, biti povezana s dosljednošću među skupinama ili s potencijalno prevelikim brojem predloženih projekata uvrštenih u nacrt **preliminarnih** popisa.
3. Svaka skupina organizira svoj rad u skladu s aktivnostima regionalne suradnje na temelju članka 12. Uredbe (EZ) br. 715/2009, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC i izmijenjena i dopunjena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/01/MC-EnC, članka 34. Uredbe (EU) 2019/943, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC, članka 7. Direktive 2009/73/EZ, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC, i članka 61. Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC, te u okviru drugih postojećih struktura za regionalnu suradnju.
4. <...> Svaka skupina <...> poziva nositelje projekta koji bi mogao biti prihvatljiv za odabir kao projekt od interesa **Energetske zajednice**, kao i predstavnike nacionalnih uprava, regulatornih tijela, civilnog društva i TSO-ove, uključujući iz država članica i trećih zemalja. Odluka o pozivanju predstavnika država članica i trećih zemalja donosi se konsenzusom.
5. Za prioritetne koridore energetske infrastrukture utvrđene u odjeljku 2. Priloga I. svaka skupina prema potrebi poziva predstavnike **Ugovornih strana** bez izlaza na more, nadležnih tijela, nacionalnih regulatornih tijela i TSO-ova.
6. Svaka skupina prema potrebi poziva organizacije koje predstavljaju relevantne dionike, uključujući predstavnike iz trećih zemalja, i, ako se to smatra prikladnim, izravno dionike, uključujući proizvođače, ODS-ove, dobavljače, potrošače, lokalno stanovništvo i organizacije za zaštitu okoliša iz **Energetske zajednice** da podijele svoje konkretne stručno znanje. Svaka skupina organizira rasprave ili savjetovanja kada je to potrebno za provedbu svojih zadaća.
7. Kad je riječ o sastancima skupina, **Tajništvo Energetske zajednice** na platformi dostupnoj dionicima objavljuje interna pravila, ažurirani popis organizacija članica, redovito ažurirane informacije o napretku rada, dnevne redove sastanaka te zapisnike sastanaka, ako su dostupni. Rasprave tijela odlučivanja skupina i rangiranje projekata u skladu s člankom 4. stavkom 5. povjerljivi su. Sve odluke koje se odnose na funkcioniranje i rad regionalnih skupina donose se konsenzusom između **Ugovornih strana** i **Tajništva Energetske zajednice**.
8. **Tajništvo Energetske zajednice** <...> teži ka dosljednosti između skupina. Stoga **Tajništvo Energetske zajednice** <...> osigurava, prema potrebi, razmjenu informacija između predmetnih skupina o radu <...>.
9. Sudjelovanje nacionalnih regulatornih tijela i **Regulatornog odbora Energetske zajednice** u skupinama ne smije ugroziti izvršenje njihovih ciljeva i dužnosti na temelju ove Uredbe ili Uredbe (EU) 2019/942, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC, članaka 40. i 41. Direktive 2009/73/EZ, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC, i članaka 58., 59. i 60. Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC.

⁽¹⁾ECDSO-E – Operatori distribucijskih sustava električne energije Energetske zajednice (eng. *The Energy Community Distribution System Operators in Electricity*)

2. POSTUPAK UTVRĐIVANJA PRELIMINARNIH POPISA

1. Nositelji projekta potencijalno prihvatljivog za odabir kao projekta s popisa [Energetske zajednice](#) koji žele dobiti taj status podnose skupini zahtjev za odabir kao projekta s popisa [Energetske zajednice](#) koji uključuje:
 - (a) procjenu njihovih projekata s obzirom na doprinos provedbi [energetskih i klimatskih ciljeva Energetske zajednice za 2030. i cilja klimatske neutralnosti do 2050.](#);
 - (b) navođenje relevantne kategorije projekta utvrđene u Prilogu II;
 - (c) analizu ispunjenja relevantnih kriterija utvrđenih u članku 4.;
 - (d) za projekte koji su dovoljno razvijeni, analizu troškova i koristi za pojedini projekt koja je u skladu s metodologijama izrađenima u skladu s člankom 11.;
 - (e) <...>
 - (f) sve druge relevantne informacije za evaluaciju projekta.
2. Svi primatelji osiguravaju povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.
3. <...>
4. <...>
5. <...>
6. <...>
7. <...>
8. Za projekte koji su u njihovoj nadležnosti, nacionalna regulatorna tijela i, prema potrebi, [Regulatorni odbor Energetske zajednice](#), ako je to moguće u kontekstu regionalne suradnje na temelju članka 7. Direktive 2009/73/EZ, kako je prilagođena i usvojena u [Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC](#), i članka 61. Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena u [Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC](#), provjeravaju dosljednu primjenu kriterija i metodologije analize troškova i koristi te evaluiraju njihovu prekograničnu važnost. Svoju procjenu predstavljaju skupini. [Tajništvo Energetske zajednice](#) osigurava da se kriteriji i metodologije iz članka 4. ove Uredbe i Priloga IV. primjenjuju na usklađen način kako bi se osigurala dosljednost u svim <...> skupinama.
9. Za sve projekte koji nisu obuhvaćeni točkom 8. ovog Priloga [Tajništvo Energetske zajednice](#) evaluira primjenu kriterija iz članka 4. ove Uredbe. [Tajništvo Energetske zajednice](#) uzima u obzir i mogućnost budućeg produljenja kako bi se uključile dodatne [Ugovorne strane](#). [Tajništvo Energetske zajednice](#) svoju procjenu predstavlja skupini. <...>
10. Svaka [Ugovorna strana](#) na čije se državno područje predloženi projekt ne odnosi, ali na koju može imati neto pozitivan učinak ili znatan učinak, na primjer na okoliš ili na rad energetske infrastrukture na njezinu državnom području, može iznijeti svoje mišljenje skupini navodeći svoju zabrinutost.
11. Skupina ispituje, na zahtjev [Ugovorne strane](#) iz te skupine, utemeljene razloge koje je [Ugovorna strana](#) iznijela u skladu s člankom 3. stavkom 3., za neodobravanje projekta koji se odnosi na njezino državno područje.
12. Skupina razmatra primjenjuje li se načelo energetske učinkovitosti na prvom mjestu u pogledu utvrđivanja potreba regionalne infrastrukture i u pogledu svakog od predloženih projekata. Skupina osobito prioritnim rješenjima smatra rješenja kao što su upravljanje potražnjom, rješenja za uređenje tržišta, provedba digitalnih rješenja, renoviranje zgrada kada se procijeni da su iz perspektive cijelog sustava troškovno učinkovitiji od izgradnje nove infrastrukture na strani opskrbe.
13. Skupina se sastaje kako bi ispitala i rangirala predložene projekte na temelju transparentne procjene projekata pomoću kriterija iz članka 4. uzimajući u obzir procjenu regulatora ili, ako je riječ o projektima koji nisu u nadležnosti nacionalnih regulatornih tijela, procjenu [Tajništva Energetske zajednice](#).
14. Nacrt [preliminarnih](#) popisa predloženih projekata u nadležnosti nacionalnih regulatornih tijela koje sastavljaju skupine, sa svim mišljenjima navedenima u točki 10. ovog odjeljka, podnose se [Regulatornom odboru Energetske zajednice](#) i, radi informacije, [Tajništvu Energetske zajednice](#) šest mjeseci prije datuma donošenja popisa [Energetske zajednice](#). [Regulatorni odbor Energetske zajednice](#) ocjenjuje nacrt [preliminarnih](#) popisa i pripadajuća mišljenja u roku od tri mjeseca od datuma primitka. [Regulatorni odbor Energetske zajednice](#) daje mišljenje o nacrtu [preliminarnih](#) popisa, posebno o dosljednoj primjeni kriterija te analize troškova i koristi <...>.

15. U roku od mjesec dana od datuma primitka mišljenja [Regulatornog odbora Energetske zajednice](#) tijelo odlučivanja svake skupine donosi konačni [preliminarni](#) popis predloženih projekata, poštujući odredbe iz članka 3. stavka 3., na temelju prijedloga skupina i uzimajući u obzir mišljenje [Regulatornog odbora Energetske zajednice](#) i procjenu nacionalnih regulatornih tijela podnesenu u skladu s točkom 8. ili, ako je riječ o projektima koji nisu u nadležnosti nacionalnih regulatornih tijela, procjenu [Tajništva Energetske zajednice](#) predloženu u skladu s točkom 9., te savjete [Tajništva Energetske zajednice](#) čija je svrha osigurati ukupan broj projekata s popisa [Energetske zajednice](#) kojima se može upravljati, osobito na granicama u vezi s konkurentnim ili potencijalno konkurentnim projektima. Tijela odlučivanja skupina dostavljaju [Tajništvu Energetske zajednice](#) konačne [preliminarne](#) popise sa svim mišljenjima kako je navedeno u točki 10.
 16. Ako bi na temelju nacрта [preliminarnih](#) popisa i nakon što se uzme u obzir mišljenje [Regulatornog odbora Energetske zajednice](#) ukupan broj predloženih projekata na popisu [Energetske zajednice](#) bio toliki da se njima ne može upravljati, [Tajništvo Energetske zajednice](#) savjetuje svaku predmetnu skupinu da na [preliminarni](#) popis ne uvrsti projekte koje je predmetna skupina najniže rangirala u skladu s rangiranjem utvrđenim na temelju članka 4. stavka 5.
-

PRILOG IV.

PRAVILA I POKAZATELJI U VEZI S KRITERIJIMA ZA PROJEKTE

1. Projekt od interesa **Energetske zajednice** sa znatnim prekograničnim učinkom je projekt na državnom području **Ugovorne strane** koji ispunjava sljedeće uvjete:
 - (a) kad je riječ o prijenosu električne energije, projektom se povećava kapacitet prijenosa mreže ili kapacitet raspoloživ za komercijalne protoke na granici te **Ugovorne strane** s jednom **Ugovornom stranom** ili više drugih **Ugovornih strana**, čime se prekogranični kapacitet prijenosa mreže na granici te **Ugovorne strane** s jednom ili više drugih **Ugovornih strana** povećava za najmanje 500 megavata (MW) u usporedbi sa situacijom bez puštanja projekta u rad ili se projektom smanjuje energetska izoliranost međusobno nepovezanih sustava u jednoj **Ugovornoj strani** ili više njih ili se povećava prekogranični kapacitet prijenosa na granici između dvije **Ugovorne strane** za najmanje 200 MW;
 - (b) kad je riječ o skladištenju električne energije, projektom se osigurava instalirani kapacitet od najmanje 225 MW te on ima kapacitet za skladištenje kojim se omogućuje neto godišnja proizvodnja električne energije od 250 gigavatsati godišnje;
 - (c) kad je riječ o pametnim elektroenergetskim mrežama, projekt je namijenjen opremi i instalacijama pri visokom i srednjem naponu i uključuje TSO-ove, TSO-ove i ODS-ove ili ODS-ove iz najmanje dvije **Ugovorne strane**. Projekt može uključivati samo ODS-ove pod uvjetom da su iz najmanje dvije **Ugovorne strane** i da je osigurana interoperabilnost. Projekt ispunjava najmanje dva od sljedećih kriterija: uključuje 50 000 korisnika, proizvođača, potrošača ili proizvođača-potrošača električne energije, obuhvaća područje potrošnje od najmanje 300 GW sati godišnje, najmanje 20% potrošnje električne energije povezane s projektom potječe iz varijabilnih obnovljivih izvora ili se njime smanjuje energetska izoliranost <...> sustava **sustava koji nisu povezani ni s jednom drugom Ugovornom stranom**. Projekt ne mora uključivati zajedničku fizičku granicu. <...>;
 - (d) kad je riječ o transportu vodika, projekt omogućuje transport vodika preko granica predmetnih **Ugovornih strana** ili se postojeći kapacitet za prekogranični transport vodika na granici između dviju **Ugovornih strana** povećava za najmanje 10% u usporedbi sa stanjem prije puštanja projekta u rad, pri čemu mora u dovoljnoj mjeri biti vidljivo da je projekt ključan dio planirane prekogranične mreže vodika te se mora dati dostatan dokaz o postojećim planovima i suradnji sa susjednim zemljama i mrežnim operatorima, ili za projekte kojima se smanjuje energetska izoliranost međusobno nepovezanih sustava u jednoj **Ugovornoj strani** ili više njih, cilj projekta je opskrbiti, izravno ili neizravno, najmanje dvije **Ugovorne strane**;
 - (e) kad je riječ o objektima za skladištenje ili prihvat vodika iz točke 3. Priloga II., cilj je projekta izravno ili neizravno opskrbljivati najmanje dvije **Ugovorne strane**;
 - (f) kad je riječ o elektrolizatorima, projektom se osigurava instalirani kapacitet od najmanje 50 MW koji osigurava jedan elektrolizator ili skup elektrolizatora koji čine jedan koordinirani projekt i izravne ili neizravne koristi za najmanje dvije **Ugovorne strane** te, konkretno, kad je riječ o otocima i otočnim sustavima, podupiru se inovativna i druga rješenja koja uključuju najmanje dvije **Ugovorne strane** sa znatnim pozitivnim učinkom na energetske i klimatske ciljeve **Energetske zajednice** za 2030. i <...> cilj klimatske neutralnosti do 2050. te se znatno doprinosi održivosti otočnog energetskog sustava i energetskog sustava **Energetske zajednice**;
 - (g) kad je riječ o pametnim plinskim mrežama, u projekt su uključeni TSO-ovi, TSO-ovi i ODS-ovi ili ODS-ovi iz najmanje dviju **Ugovornih strana**. Operatori distribucijskih sustava mogu biti uključeni samo uz potporu operatora prijenosnih sustava iz barem dviju **Ugovornih strana** koji su usko povezani s projektom i osiguravaju interoperabilnost;
 - (h) kad je riječ o prijenosu električne energije iz obnovljivih izvora na moru, projekt je projektiran za prenošenje električne energije s lokacija za odobalnu proizvodnju energije kapaciteta najmanje 500 MW i omogućuje prijenos električne energije u kopnenu mrežu određene **Ugovorne strane**, čime se povećava količina električne energije iz obnovljivih izvora koja je dostupna na unutarnjem tržištu. Projekt se razvija u područjima s niskim udjelom električne energije iz odobalnih obnovljivih izvora i pokazuje znatan pozitivan učinak na energetske i klimatske ciljeve **Energetske zajednice** za 2030. i <...> cilj klimatske neutralnosti do 2050. te znatno doprinosi održivosti energetskog sustava i integraciji tržišta, a da se pritom ne ometaju prekogranični kapaciteti i tokovi;

- (i) kad je riječ o projektima u području ugljikova dioksida, projekt se koristi za transport i, ako je primjenjivo, skladištenje antropogenog ugljikova dioksida koji potječe iz najmanje dviju [Ugovornih strana](#).
2. <...>
3. Kad je riječ o projektima koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture utvrđenima u točki 1. podtočkama (a), (b), (c), (d) i (f) Priloga II., kriteriji navedeni u članku 4. evaluiraju se na sljedeći način:
- (a) prijenos proizvodnje energije iz obnovljivih izvora u glavne centre potrošnje i skladišta <...>, posebno:
- i. kad je riječ o prijenosu električne energije, procjenjivanjem količine kapaciteta proizvodnje energije iz obnovljivih izvora (prema tehnologiji, u megavatima), koja je povezana i prenesena zahvaljujući projektu, u usporedbi s količinom planiranog ukupnog proizvodnog kapaciteta iz tih vrsta obnovljivih izvora energije u predmetnoj [Ugovornoj strani](#) 2030. u skladu s nacionalnim energetskim i klimatskim planovima koje su [Ugovorne strane](#) dostavile na temelju Uredbe (EU) 2018/1999, [kako je prilagođena i usvojena u Energetskoj zajednici Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC](#);
 - ii. kad je riječ o skladištenja energije, usporedbom novog kapaciteta predviđenog projektom s ukupnim postojećim kapacitetom za istu tehnologiju skladištenja u području analize iz Priloga V.;
- (b) integracija tržišta, tržišno natjecanje i fleksibilnost sustava <...>, posebno:
- i. kad je riječ o prekograničnim projektima, uključujući projekte ponovnog ulaganja, izračunom učinka na prijenosnu sposobnost mreže u oba smjera protoka energije izmjenjenog u odnosu na količinu električne energije (u megavatima) i njihova doprinosa postizanju minimalnog cilja međupovezanosti od 15%, a kad je riječ o projektima sa znatnim prekograničnim učinkom, izračunom učinka na prijenosnu sposobnost mreže na granicama između predmetnih [Ugovornih strana](#), <...> te na ravnotežu ponude i potražnje i rada mreža u predmetnim [Ugovornim stranama](#);
 - ii. kad je riječ o području analize iz Priloga V., procjenom učinka projekta u odnosu na troškove proizvodnje i prijenosa te razvoja i konvergencije tržišnih cijena za cjelokupni energetski sustav u okviru različitih scenarija planiranja, posebno vodeći računa o promjenama nastalima u redoslijedu vrijednosti;
- (c) sigurnost opskrbe, interoperabilnost i siguran rad sustava <...>, posebno procjenom učinka projekta na očekivani gubitak opterećenja za područje analize iz Priloga V. u smislu adekvatnosti proizvodnje i prijenosa za skup karakterističnih razdoblja opterećenja, uzimajući u obzir očekivane promjene ekstremnih vremenskih uvjeta povezanih s klimom i njihov učinak na otpornost infrastrukture. Prema potrebi, mjeri se učinak projekta na samostalnu i pouzdanu kontrolu rada sustava i usluga.
4. Kad je riječ o projektima koji pripadaju kategoriji energetske infrastrukture utvrđenoj u točki 1. podtočki (e) Priloga II., kriteriji navedeni u članku 4. evaluiraju se na sljedeći način:
- (a) razina održivosti, koja se mjeri procjenom opsega kapaciteta mreža za priključivanje i prijenos varijabilne energije iz obnovljivih izvora;
 - (b) sigurnost opskrbe, koja se mjeri procjenom razine gubitaka u distribucijskim ili prijenosnim mrežama ili u oba slučaja, postotka iskorištenosti (tj. prosječnog opterećenja) sastavnih dijelova elektroenergetske mreže, raspoloživosti sastavnih dijelova mreže (u vezi s planiranim i neplaniranim održavanjem) i utjecaja projekta na učinkovitost rada mreže te na trajanje i učestalost prekida, uključujući poremećaje povezane s klimom.
 - (c) integracija tržišta, koja se mjeri procjenom uvođenja inovacija u rad sustava, smanjenja energetske izoliranosti i međupovezanosti, kao i razine integracije s drugim sektorima i omogućavanja novih poslovnih modela i tržišnih struktura;
 - (d) sigurnost mreže, fleksibilnost i kvaliteta opskrbe, koje se mjere procjenom inovativnog pristupa fleksibilnosti sustava, kibersigurnosti, učinkovitoj operabilnosti između razina TSO-ova i ODS-ova, sposobnosti uključivanja upravljanja potrošnjom, skladištenja, mjera energetske učinkovitosti, troškovno učinkovite upotrebe digitalnih alata i IKT-a za praćenje i kontrolu, stabilnosti elektroenergetskog sustava te kvalitete napona.
5. Kad je riječ o vodik koji pripada kategoriji energetske infrastrukture utvrđenoj u točki 3. Priloga II., kriteriji navedeni u članku 4. evaluiraju se na sljedeći način:
- (a) održivost, koja se mjeri kao doprinos projekta smanjenju emisija stakleničkih plinova u raznim primjenama u krajnjoj potrošnji u sektorima u kojima je teško smanjiti emisije, kao što su industrija ili

promet; fleksibilnosti i mogućnosti sezonskog skladištenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora; ili integraciji obnovljivog i niskougljičnog vodika kako bi se uvažile potrebe tržišta i promicao obnovljiv vodik;

- (b) integracija tržišta i interoperabilnost, koje se mjere izračunavanjem dodatne vrijednosti projekta za integraciju tržišnih područja i konvergenciju cijena u odnosu na sveukupnu fleksibilnost sustava;
 - (c) sigurnost opskrbe i fleksibilnost, koje se mjere izračunavanjem dodatne vrijednosti projekta za otpornost, raznolikost i fleksibilnost opskrbe vodikom;
 - (d) tržišno natjecanje, koje se mjeri procjenom doprinosa projekta diversifikaciji opskrbe, uključujući olakšavanje pristupa domaćim izvorima opskrbe vodikom.
6. Kad je riječ o projektima pametne plinske mreže koji pripadaju kategoriji energetske infrastrukture utvrđenoj u točki 2. Priloga II., kriteriji navedeni u članka 4. evaluiraju se na sljedeći način:
- (a) razina održivosti, koja se mjeri procjenom udjela plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova integriranih u plinsku mrežu, povezanih ušteda emisija stakleničkih plinova prema dekarbonizaciji ukupnog sustava i odgovarajućeg otkrivanja istjecanja;
 - (b) kvaliteta i sigurnost opskrbe, koje se mjere procjenom omjera pouzdano dostupne opskrbe plinom i vršne potražnje, udjela uvoza zamijenjenog lokalnim plinovima iz obnovljivih izvora i niskougljičnim plinovima, stabilnosti rada sustava, trajanja i učestalosti prekida po potrošaču;
 - (c) omogućavanje usluga fleksibilnosti kao što su upravljanje potrošnjom i skladištenje olakšavanjem pametne integracije energetskeg sektora stvaranjem poveznica s drugim nositeljima energije i sektorima, koje se mjeri procjenom ušteda troškova omogućenih u povezanim energetskeg sektorima i sustavima, kao što su toplinski i energetskeg sustav, promet i industrija.
7. Kad je riječ o projektima elektrolizatora koji pripadaju kategoriji energetske infrastrukture utvrđenoj u točki 4. Priloga II., kriteriji navedeni u članku 4. evaluiraju se na sljedeći način:
- (a) održivost, koja se mjeri procjenom udjela obnovljivog vodika, ili niskougljičnog vodika, posebno iz obnovljivih izvora, koji ispunjava kriterije definirane u točki 4. podtočki (a) ii. Priloga II., a koji je integriran u mrežu, ili procjenom opsega upotrebe sintetičkih goriva tog podrijetla i povezanih ušteda emisija stakleničkih plinova;
 - (b) sigurnost opskrbe, koja se mjeri procjenom doprinosa zaštiti, stabilnosti i učinkovitosti rada mreže, među ostalim procjenom izbjegnutog ograničavanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora;
 - (c) omogućavanje usluga fleksibilnosti kao što su upravljanje potrošnjom i skladištenje olakšavanjem pametne integracije energetskeg sektora stvaranjem poveznica s drugim nositeljima energije i sektorima, koje se mjeri procjenom ušteda troškova u povezanim energetskeg sektorima i sustavima, kao što su plinske mreže, mreže vodika, elektroenergetske i toplinske mreže, promet i industrija.
8. Kad je riječ o infrastrukturi ugljikova dioksida koja pripada kategoriji energetske infrastrukture utvrđenoj u točki 5. Priloga II., kriteriji navedeni u članku 4. evaluiraju se na sljedeći način:
- (a) održivost, koja se mjeri procjenom ukupnog očekivanog smanjenja emisija stakleničkih plinova tijekom životnog ciklusa projekta i nepostojanja alternativnih tehnoloških rješenja kao što su, među ostalim, energetska učinkovitost, elektrifikacija kojom se integriraju obnovljivi izvori kako bi se postigla ista razina smanjenja stakleničkih plinova kao i količina ugljikova dioksida koja se hvata u povezanim industrijskim postrojenjima po usporedivom trošku u usporedivom vremenskom okviru, uzimajući u obzir emisije stakleničkih plinova iz energije potrebne za hvatanje, transport i skladištenje ugljikova dioksida, prema potrebi, s obzirom na infrastrukturu, uključujući, ako je primjenjivo, druge potencijalne buduće upotrebe;
 - (b) otpornost i sigurnost, koje se mjere procjenom sigurnosti infrastrukture;
 - (c) ublažavanje opterećenja i rizika za okoliš stalnom neutralizacijom ugljikova dioksida.

PRILOG V.

ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI ENERGETSKOG SUSTAVA

Tajništvo Energetske zajednice uzima u obzir Metodologije analize troškova i koristi koje su razvili ENTSO za električnu energiju i ENTSO za plin te razvija metodologije koje su međusobno u skladu, uzimajući u obzir posebnosti sektora. Metodologije za usklađenu i transparentnu analizu troškova i koristi energetskog sustava za projekte na popisu Energetske zajednice jedinstvene su za sve kategorije infrastrukture, osim ako su određena odstupanja opravdana. Njima se uzimaju u obzir troškovi u širem smislu, uključujući vanjske učinke, s obzirom na energetske i klimatske ciljeve Energetske zajednice za 2030. i <...> cilj klimatske neutralnosti do 2050. te su u skladu sa sljedećim načelima:

1. područje za analizu pojedinačnog projekta uključuje sve Ugovorne strane i treće zemlje na čijem se području projekt nalazi, sve neposredno susjedne Ugovorne strane i sve druge Ugovorne strane u kojima projekt ima znatan učinak. U tu svrhu Tajništvo Energetske zajednice surađuje sa svim nadležnim operatorima sustava u relevantnim trećim zemljama. U slučaju projekata koji pripadaju kategoriji energetske infrastrukture utvrđenoj u točki 3. Priloga II. Tajništvo Energetske zajednice surađuje s nositeljem projekta i ako on nije operator sustava;
2. svaka analiza troškova i koristi obuhvaća analize osjetljivosti koje se odnose na skup ulaznih podataka, uključujući troškove proizvodnje i stakleničkih plinova te očekivani razvoj potražnje i ponude, među ostalim u pogledu obnovljivih izvora energije, te uključujući fleksibilnost potražnje i ponude, i dostupnost skladištenja, datum puštanja u rad raznih projekata u istom području analize, klimatske učinke i druge relevantne parametre;
3. u njima se utvrđuje analiza koju treba provesti na temelju relevantnog skupa višesektorskih ulaznih podataka utvrđivanjem učinka sa svakim projektom i bez njega te uključuju relevantne međuovisnosti s drugim projektima;
4. u njima se daju smjernice za razvoj i primjenu modela mreže i tržišta potrebnih za analizu troškova i koristi. Modeliranje omogućuje potpunu procjenu ekonomskih učinaka, među ostalim integracije tržišta, sigurnosti opskrbe i tržišnog natjecanja, kao i ukidanja energetske izoliranosti, te utjecajâ na društvo, okoliš i klimu, među ostalim i međusektorskih učinaka. Metodologija mora biti u potpunosti transparentna te uključivati pojedinosti o tome zašto se i kako izračunavaju koristi i troškovi te što uključuju;
5. u njima se objašnjava kako se načelo energetske učinkovitosti na prvom mjestu provodi <...>;
6. u njima se objašnjava da se projektom neće ometati razvoj i uvođenje obnovljive energije;
7. njima se osigurava utvrđivanje Ugovornih strana na koje projekt ima neto pozitivan učinak, korisnika, Ugovornih strana na koje projekt ima neto negativan učinak i nositelja troškova, koji mogu biti Ugovorne strane koje nisu one na čijem je državnom području izgrađena infrastruktura;
8. njima se uzimaju u obzir barem kapitalni rashodi, operativni rashodi i rashodi održavanja, kao i troškovi nastali za povezani sustav tijekom tehničkog životnog ciklusa cijelog projekta poput troškova prestanka rada i gospodarenja otpadom, uključujući vanjske troškove. U metodologijama se daju smjernice o diskontnim stopama, tehničkom životnom vijeku i preostaloj vrijednosti za upotrebu u izračunima troškova i koristi. Nadalje, one uključuju obveznu metodologiju za izračun omjera koristi i troška i neto sadašnje vrijednosti, kao i razlikovanje koristi u skladu s razinom pouzdanosti njihovih metoda procjene. U njima se također uzimaju u obzir metode za izračun utjecaja projekata na klimu i okoliš te njihova doprinosa energetskim ciljevima Energetske zajednice, kao što su ciljevi povećanja udjela obnovljive energije, energetske učinkovitosti i međupovezanosti;
9. njima se osigurava da se poduzete mjere prilagodbe klimatskim promjenama za svaki projekt procjenjuju i da odražavaju troškove emisija stakleničkih plinova te da je procjena pouzdana i u skladu s drugim politikama Energetske zajednice kako bi se omogućila usporedba s drugim rješenjima koja ne zahtijevaju novu infrastrukturu.

PRILOG VI.

SMJERNICE ZA TRANSPARENTNOST I SUDJELOVANJE JAVNOSTI

1. Priručnik o postupanju iz članka 9. stavka 1. sadržava barem sljedeće:
 - (a) specifikacije relevantnih propisa na kojima se temelje odluke i mišljenja za razne vrste relevantnih projekata od interesa [Energetske zajednice](#), uključujući pravo o okolišu;
 - (b) popis relevantnih odluka i mišljenja koje treba ishoditi;
 - (c) imena i kontaktne podatke nadležnog tijela, drugih predmetnih tijela i glavnih dionika o kojima je riječ;
 - (d) tijek rada, s opisom svake faze postupka, uključujući okvirno razdoblje i sažet pregled postupka donošenja odluka za razne vrste relevantnih projekata od interesa [Energetske zajednice](#);
 - (e) informacije o opsegu, strukturi i razini pojedinosti dokumenata koji se podnose uz zahtjev za donošenje odluka, uključujući kontrolni popis;
 - (f) faze i načine sudjelovanja javnosti u postupku;
 - (g) način na koji nadležno tijelo, druga predmetna tijela i nositelj projekta dokazuju da su mišljenja izražena tijekom javnih savjetovanja uzeta u obzir, na primjer navodeći izmjene unesene u pogledu lokacije i nacrt projekta, ili obrazlažući zašto takva mišljenja nisu uzeta u obzir;
 - (h) koliko je to moguće, prijevode sadržaja na sve jezike susjednih [Ugovornih strana](#), u koordinaciji s relevantnim susjednim [Ugovornim stranama](#).
2. U detaljnom rasporedu iz članka 10. stavka 6. točke (b) utvrđuju se barem:
 - (a) odluke i mišljenja koja treba ishoditi;
 - (b) tijela, dionici i javnost na koje će se postupak vjerojatno odnositi;
 - (c) pojedine faze postupka i njihovo trajanje;
 - (d) glavne ključne etape koje treba postići i njihovi rokovi s obzirom na sveobuhvatnu odluku koju treba donijeti;
 - (e) sredstva koja planiraju tijela i moguća dodatna sredstva koja budu potrebna.
3. Ne dovodeći u pitanje zahtjeve za javna savjetovanja u skladu s pravom o okolišu, u cilju povećanja sudjelovanja javnosti u postupku izdavanja dozvola i osiguravanja prethodne obaviještenosti i dijaloga s javnošću primjenjuju se sljedeća načela:
 - (a) dionici na koje utječe projekt od interesa [Energetske zajednice](#), uključujući relevantna nacionalna, regionalna i lokalna tijela, vlasnike zemljišta i građane koji žive u blizini projekta, opću javnost i njihove udruženja, organizacije ili skupine, detaljno se otvoreno i transparentno obavješćuju te se provodi savjetovanje s njima u ranoj fazi, na uključiv način, kada se mogući razlozi za zabrinutost javnosti još mogu uzeti u obzir. Prema potrebi, nadležno tijelo aktivno podupire aktivnosti koje poduzima nositelj projekta;
 - (b) nadležna tijela osiguravaju da se postupci javnog savjetovanja za projekte od zajedničkog interesa grupiraju kad je to moguće, uključujući javna savjetovanja koja su već propisana nacionalnim pravom. Svako javno savjetovanje mora obuhvatiti sva predmetna pitanja povezana s određenom fazom postupka, a nijedno takvo pitanje ne smije se obrađivati u više javnih savjetovanja; međutim, jedno javno savjetovanje može se održati na više od jedne geografske lokacije. Pitanja upućena na javno savjetovanje jasno se navode u priopćenju o javnom savjetovanju;
 - (c) komentare i primjedbe moguće je dati samo u razdoblju od početka javnog savjetovanja do isteka roka;
 - (d) nositelji projekta osiguravaju da se savjetovanje odvija tijekom razdoblja u kojemu je omogućeno otvoreno i uključivo sudjelovanje javnosti.
4. Koncept sudjelovanja javnosti uključuje barem informacije o sljedećem:
 - (a) predmetnim i uključenim dionicima;
 - (b) predviđenim mjerama, među ostalim o predloženim općim lokacijama i datumima namjenskih sastanaka;

- (c) vremenskom okviru;
 - (d) ljudskim resursima kojima su dodijeljene razne zadaće.
5. U kontekstu javnog savjetovanja koje se provodi prije podnošenja spisa zahtjeva, predmetne strane najmanje:
- (a) objavljuju u elektroničkom obliku, i kad je to relevantno, tiskanom obliku, informativni letak od najviše petnaest stranica u kojem se jasno i sažeto navode opis, namjena i preliminarni vremenski raspored razvojnih faza projekta, nacionalni plan razvoja mreže, razmatrani alternativni pravci, vrste i značajke mogućeg učinka, među ostalim prekograničnih i međunarodnih učinaka, te moguće mjere za ublažavanje; taj se informativni letak objavljuje prije početka savjetovanja te se u njemu navode i adrese internetskih stranica projekta od zajedničkog interesa iz članka 9. stavka 7., platforma za transparentnost iz članka 23. i priručnik o postupanju iz točke 1. ovog Priloga;
 - (b) objavljuju informacije o savjetovanju na internetskim stranicama projekta od interesa [Energetske zajednice](#) iz članka 9. stavka 7., na oglasnim pločama ureda lokalnih uprava i u najmanje jednoj lokalnoj medijskoj kući ili, ako je primjenjivo, u dvjema lokalnim medijskim kućama;
 - (c) pisanim ili elektroničkim putem pozivaju relevantne dionike, udruženja, organizacije i skupine na namjenske sastanke na kojima se raspravlja o razlozima za zabrinutost.
6. Na internetskim stranicama projekta iz članka 9. stavka 7. objavljuje se najmanje sljedeće:
- (a) datum posljednjeg ažuriranja internetskih stranica projekta;
 - (b) prijevodi njihova sadržaja na sve jezike [Ugovornih strana](#) na koje se projekt odnosi ili na koje projekt ima znatan prekogranični učinak u skladu s točkom 1. Priloga IV.;
 - (c) informativni letak iz točke 5. ažuriran s najnovijim podacima o projektu;
 - (d) netehnički i redovito ažurirani sažetak trenutačnog stanja projekta, uključujući geografske podatke, u kojem su, u slučaju ažuriranja, jasno navedene promjene u odnosu na prethodne verzije;
 - (e) plan provedbe iz članka 5. stavka 1. ažuriran s najnovijim podacima o projektu;
 - (f) sredstva koja je Unija dodijelila i isplatila za projekt;
 - (g) planovi projekta i javnog savjetovanja, u kojima se jasno navode datumi i mjesta javnih savjetovanja i rasprava te predviđena pitanja relevantna za te rasprave;
 - (h) kontaktni podaci radi dobivanja dodatnih informacija ili dokumenata;
 - (i) kontaktni podaci za prenošenje komentara i primjedbi tijekom javnih savjetovanja.